

XXI З'езд Камуністычнай партыі Савецкага Саюза наметы вельмі значную праграму пераможнага руху савецкага народа да з'яўлення яшчэ аднаго савецкага сямігодка — гэта найбольшае ўважэнне незалежнай волі партыі і ўсяго савецкага народа практычна пракладзе шлях да ажыццяўлення самай смелай мары чалавечства. У гэтым не было нічога, апрачым таго, не маючы аднаго з найбольш важных роляў адводзіцца савецкай літаратуры.

Савецкая літаратура заўсёды арганічна была звязана з жыццём народа, лепш за ўсё творы патрыятычна і народнага гераізму і падвёгамі савецкіх людзей на франтах і ў мірнай працы. Сурова героіка грамадзянскай і Вялікай Айчыннай вайны, першых пяцігодкаў і пасляваеннага будаўніцтва выходзіла і гартвала шматлікіх кадраў савецкай пісьменніцкай. Тым больш цяпер, калі савецкі народ з найбольшай энергіяй ужо ўзяўся будаваць камунізм, найважнейшая задача кожнага савецкага пісьменніка быць як мага бліжэй да народа, жыць яго адзін з адным і спрамамі, гараць яго жаданнямі і імкненнямі.

Глыбокім усведамленнем адказнасці за выкананне гэтай задачы была напоўнена работа IV з'езду пісьменніцкай БССР. З'езд паказаў, што беларускі савецкі пісьменнік думкамі і сэрцам разам з Камуністычнай партыяй, з народам, што яны шчыра стаяць на грунце сацыялістычнага рэалізму — мастацкага метад, які заключаче ў сабе найбольшае раскрыццё істотных бакоў рэчаіснасці, найбольш поўнага выяўлення кожнай творчай індывідуальнасці.

На з'ездзе былі абмеркаваныя паступкі і недахопы беларускай савецкай літаратуры. Значны дасягненні мае беларуская паэзія. З кожным годам расце ўзровень яе майстэрства. Усё больш расшыраецца іе тэматычны кругавід, з'яўляюцца напоўненыя высокім грамадзянскім пафасам творы на міжнародныя тэмы, у якіх востра крытыкуецца буржуазная рэчаіснасць. Усё часцей з'яўляюцца апыты творы, у якіх паэты ставяць перад сабой складаную, але ўзвышаную задачу стварэння характэрнага срэдка мастацкай паэзіі. Паспяхова напавяляюцца рады напісання маладымі здольнымі кадрамі.

Выйшла на шлях сталасці і беларуская проза. Яна мае трымады сувязі з сучаснасцю, з жыццём калгаснага сялянства, вясковай і гарадской інтэлігенцыі. Беларускія празаікі ўсё больш авалодаваюць майстэрствам стварэння шматплановага сацыяльнага раману або нават раман-эпапеі. Расце актыўнасць і майстэрства беларускіх пісьменнікаў у адным з найбольш аператыўных, баявых жанраў — жанры аповядавання.

Прада, яшчэ не заўсёды нашы празаікі ўмеюць аканомна і строіна ў кампазіцыйны дачыненні вырашаць тэму, часам тончун у матэрыяле, выяўляючы імкненне напісаць як найбольш шчыльную і інтэлігентна, інакш раз на школу яе мастацкай вартасці. У радзе вынікаў не стае грамадзянскай зацікаўленасці, усхваляванасці, не перадаюцца ілюстрацыйнасць, даволі часта мае месца надбайнае стаўленне да культуры мовы.

Намаганні беларускай драматургіі ў апошні час былі накіраваны на дастойную сустрэчу 40-годдзя Вялікага Кастрычніка і 40-годдзя рэспублікі. У выніку гэтых намаганняў з'явіліся п'есы на гісторыка-рэвалюцыйныя і іншыя тэмы. Па гэтых п'есах даволі паспяхова ажыццяўляюцца постановкі ў нашых тэатрах. З ліку іх два спектаклі Акадэмічнага драматычнага тэатра імя Я. Купалы, ажыццяўленыя на п'есах нацыянальных драматургаў «Людзі і д'яблы» К. Крапіны і «Дні нашага нараджэння» І. Мележа атрымалі станоўчую ацэнку маскоўскага гледача, які бачыў іх на сцэне Крамлёўскага тэатра.

Пры ўсім тым драматургія больш чым іншыя жанры астае ад жыцця, адстае ў мастацкім вырашэнні важнейшых тэм сучаснасці, што з'яўляецца яе сур'ёзным істотным недахопам. Гэта і стварыла такое становішча, што ў рэпертуары тэатраў рэспублікі ў сёлённым годзе амаль няма беларускіх п'ес. Секцыя драматургаў вяртае было б з усёй адказнасцю падумаць, як вывесці беларускую драматургію на шлях актыўнай працы над сучаснымі тэмамі.

У беларускай прозе і драматургіі, на жаль, з'яўляліся асобныя творы, у якіх у скажоным, ачарніцкім выглядзе паказвалася жыццё савецкіх людзей, у якіх адні з асноўных прынцыпаў сацыялістычнага рэалізму — пафас сцвярджэння сацыялі-

ПРАЛЕТАРЫІ УСІХ КРАІН, ЯДНАШЦСЯ!

ЛІТАРАТУРА і МАСТАЦТВА

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАЭДНЕННЯ СЯЮЗА ПІСЬМЕННІКАУ БССР

№ 15 (1341)

Субота, 21 лютага 1959 года

Цана 40 кап.

АДКАЗНЫЯ ЗАДАЧЫ

стычай рэчаіснасці падмаўжае яе ахайваннем.

За пасляваенныя гады Беларуская ССР стала рэспублікай з высокаразвітай прамысловасцю, са шматлікімі кадрамі рабочых, тэхнікаў, інжынераў. Зараз на яе прасторах разгарнуліся такія велізарныя новабудовы, як Васілевіцкая і Бярозаўская ДРЭС, Старобінскі калійны камбінат і іншыя, якія маглі б прыцягнуць пісьмю ўвагу літаратуры. На жаль, актыўнага ўтварэння інжынераў чалавечых душ у індустрыяльнае жыццё рэспублікі ў нас няма. І на IV з'ездзе пісьменніцкай справядліва адзначалася, што ў беларускай літаратуры па-ранейшаму слаба прадстаўлены творы на важнейшую сучасную тэму — тэму жыцця рабочага класа. На ліквідацыю гэтага недахопу новаму праўленню СР БССР, відав, неабходна звярнуць найбольшае ўвагу.

На з'ездзе пісьменніцкай шырока абмяркоўвалася становішча беларускай кінадраматургіі. Між тым гэтае пытанне з кожным днём набывае ўсё большае значэнне ў развіццё нацыянальнай кінамастацкай творчым плёнага ўзлеву беларускіх пісьменнікаў за апошні час у напісанні кінасцэнарыяў для кінастудыі «Беларусьфільм» неабходна было б у значнай меры пашырыць, прыцягнуць да ўзлеву ў гэтай цікавейшай галіне творчасці новыя кадры беларускіх літаратураў. У гэтай сувязі выклікае здзіўленне абывальцаў, з якіх паставіліся работнікі кінастудыі і актыўна Саюза кінамастацкага БССР да выкарыстання трыбуны з'езду для мабілізацыі ўвагі пісьменніцкай на вырашэнне сцэнарнай праблемы. А нам жа вельмі захопача пасля кінакарткі «Чырвоныя лісце» і «Гадзіннік спыніўся апоўначы» убачыць на экрані яшчэ не адну добрую кінакарціну, створаную беларускімі кінамастацкамі.

У сьвятле ваяліх задач, якія ставяць перад беларускай літаратурай, ва ўсім яе жанрах застаецца надзвычай актуальнай праблема далейшага павышэння ідэйнага ўзроўню і мастацкага майстэрства. Шырока наўняныя поспехі ў гэтым дачыненні не павінны нас супакоіць. Гэтую праблему, вядома, нельга зводзіць да рамесніцкага вывучэння нейкай сумы мастацкіх прыёмаў, прычым па кампазіцыі, адным словам, толькі да авалодання прамураўскімі патэтыкай, стылістыкай. Пісьменнік мастак пачынае там, дзе ўнікае вялікая зацікаўленасць і абаянасць людзей, і працай, зацікаўленасць, у якой арганічна спалучаюцца асабісты характар, жыццёвы вопыт, вострая незалежнасць з усведамленнем грамадзянскага абавязку, пацвяржэннем партыйнасці. Майстэрства пісьменніка непарушына звязана з веданнем жыцця, з пранікненнем у самую яго сутнасць, з умением выяўляць, адлюстраваць істотнае ад вышэйшага, правільна пазнаваць узвасамае, з'яў, раскрываць супярэчнасці барацьбы новага са старым, вострыя канфлікты рэчаіснасці. Стварачы яркія вобразы-характары будаўніцкага камунізма — вольна асноўная задача савецкай пісьменніцкай, якія разам з усёй працоўнай ўстаўляюць у перады будаўніцтва найсправядлівейшага грамадскага ладу.

На IV з'ездзе пісьменніцкай у прамовах гасцей з братніх рэспублік ды і ва ўсім выступленнях выявіўся дух братняй сардучнасці шматнацыянальнай літаратуры савецкай краіны, непарушына аднацца сацыялістычных па эстэты і нацыянальных па форме літаратур. Гэтае, выхаванае палітычнае адзінства ўдзельнікаў з'езду, іх гатоўнасць аддаваць усю сваю творчасць інтарсам народа, іх высакародная адданасць ідэям міру і супрацоўніцтва паміж народамі з'яўляюцца заручкай далейшых творчых поспехаў савецкіх пісьменнікаў, якія ідуць да свайго Трыяга Усесяюзнага з'езду.

Мінула чатыры гады з часу апошніх выбараў у Вярхоўны Савет Беларускай ССР. За гэты кароткі час у гарадскім пасёлку Гарадзе абдыліся значныя змены. Літаральна ўважываюцца пасялак расце, добраўпарадкаваецца, прыгажае.

Крыму на ўзвышшы—стаіць будынак пасялковага Савета. Суды раз-по-раз заходзяць людзі. Невялікі кабінет старшын выканкома радка бывае без наведвальнікаў. Васіль Дамітравіч Баянзін пяты год узначальвае пасялок Савет. І калі зайшла размова пра Гарадзе, пра новае жыццё людзей, ён адразу прапанавалі:

— Давіце прайдемся, пабачым...
І вось мы на ўскраіне пасёлка. Чатыры гады назад тут быў пустыр. А сёння стаіць вытворчы карпус ільновавага, а яшчэ далей—роўнымі радамі балеюць новыя жыллы дамы. Вакol іх пасаджана многа дрэў. Ні днём, ні ноччу не спыняецца на ільновавае перапрацоўка трысты. Раённы XXI з'езд партыі нацягнуў ільноваваду на новыя працоўныя падвёгі. Заданне студэнта калектыва завода выканаў пасяхова. Звыш плана дзяржае здадана прадукцыі на некалькі дзясяткаў тысяч рублёў.

Мянеца выглядаў і другой украіны Гарадзе. Тут будаецца другі беларускі цукровы завод. Мінула тры гады з часу, калі сюды прыйшлі першыя будаўнікі. Іх настойлівая і самадзянная праца дае плённыя вынікі. Узведзены галоўны корпус завода, механічная майстэрня, розныя склады, падсобныя памяшканні, будынак ЦЭЦ.

Хутка расце жылы пасялак будучых цукравікоў. Над ракой Ушай ужо выразна відавчыя новага гарадка. Уведзена ў эксплуатацыю шэсць дванаціцікатворных дамоў, інтэрнат. Закачываюцца будаўніцтва яшчэ шасці дамоў. Пабудаваны—сталова, пякарня, клуб, лазня, баньніца, аптэка, дзіцячы сад, шмат магазінаў, культурна-асветныя ўстановы.

На будаўніцтве праславіліся многія энергічныя юнакі і дзяўчаты. Сёння добрай слава ідзе аб матарыстах Ніне Кійко і Марыі Сергіені, сёсару Івану Кіёрку, рабочых

НАСУСТРАЧ ВЫБАРАМ Прыгожая наша рэчаіснасць

Аляксеем Пнеўскім, Ірыне Лобан і дзесятках іншых.

Узвышэнца будынак сярэдняй школы. З яе сцен а атэстам сталасці выйшла звыш 200 чалавек. Большасць выпускнікоў школы пайшла працаваць на будоўлі, у калгасы. Так, Ірына Лобан з'яўляецца перадавой работніцай цукрабуда, а Марыя Раманейка—лепшай звенявоў калгаса імя Леніна.

Дарчы аб калгасе імя Леніна. Яго даходы за апошнія гады выраслі ў пяць разоў. Арцель стала мільянерам.

Шырокі размах набыло індывідуальнае будаўніцтва. За чатыры гады пабудавана 109 дамоў. У пасёлку павялічыўся новы вуліца—Пяперская, Садовая, імя Крупскай, Савецкая. Створаны новыя выбарчыя акругі па выбарах у раённы Савет дэпутатаў працоўных.

...Мы зноў у старшын пасялковага Савета. Васіль Дамітравіч Баянзін разам з актывам, дэпутатамі абмяркоўваюць стан народнай асветы. Ён гаворыць нахвіна, гарача. Ды і як іншы можа быць, калі сам старшыня з'яўляецца студэнтам-заочнікам другога курса Беларускага ўніверсітэта імя Леніна. Прыкладу камуніста следуюць многія. Работніца нафтабазы Ніна Валынец з'яўляецца студэнткай педінстытута, Марыя Старадубцова з цукрабуда таксама займаецца ў ВНУ. Пяпершым свае веды завочна Марыя Гілінская, Марыя Маскалік, Зінаіда Марос і многія іншыя.

Вечар. На ўсім вуліца Гарадзе ўспыхваюць яркія электрычныя агні. Жыхары пасёлка накіроўваюцца ў свой Дом культуры. На чарговай гутарцы агітатора перад пачаткам кіно ідзе гаворка аб рашэннях XXI з'езду партыі. А калі перад моладдзю выступіла маладая камуністка Вера Іванавна Чарнушвіч, актывіст лектара член Таварыства па распаўсюджванню палітычных і навуковых ведаў, яна абавязкова яшчэ і яшчэ раз напамінае аб рашэннях XXI з'езду ролы Камуністычнай партыі і перад юнакамі і дзяўчатамі, пажылымі людзьмі паўстануць новыя, светлыя перспектывы развіцця нашай краіны.

Такая ўжо наша савецкая рэчаіснасць.

...Вайна застала Антона Багушэвіча шаснаціцігадовам юнаком. З пачатком у ваяліцы партызан ён стаўленца актыўным сувязным атрада «За Айчыну». А ў 1943 г. Антон Багушэвіч ідзе ў атрад, дзе становіцца адным з разведчыкаў. Затым Антон змагаецца на фронце. Ён удзельнічае ў вызваленні Вільнюса.

У раёне польскага горада Сувалкі камандзір роты паклікаў да сябе сувязнога А. Багушэвіча і аддаў загад наладзіць сувязь з камандзірам аднаго з узводаў, які ўключіўся ў наменскую абарону і трапіў пад моцны агонь. Калі да траншэі, дзе акапаўся ўзвод, заставалася лічаныя метры, шосты вострае паласуваў на нагах сувязнога. Сцяпыны зубы, абліваючыся слязямі, ён дапоўз да ўзвода, перадаў загад і страціў прытомнасць.

Апрытомнеў Багушэвіч толькі ў медсанбачу. Раненне было вельмі сур'ёзным — пачалася галавага ганграна. І ўрач прыняў суровае і адзінае правільнае рашэнне — ампутаваць ногі.

Затым цэлы год на шпітальным ложку, баёсонныя ночы, розум над сваім дэмам. Не падаўся аднаго, не паў дэмам салдат Багушэвіч. Вярнуўся ён дахаты ў ліпені 1945 г. і

Аляксеем Пнеўскім, Ірыне Лобан і дзесятках іншых.

Узвышэнца будынак сярэдняй школы. З яе сцен а атэстам сталасці выйшла звыш 200 чалавек. Большасць выпускнікоў школы пайшла працаваць на будоўлі, у калгасы. Так, Ірына Лобан з'яўляецца перадавой работніцай цукрабуда, а Марыя Раманейка—лепшай звенявоў калгаса імя Леніна.

Дарчы аб калгасе імя Леніна. Яго даходы за апошнія гады выраслі ў пяць разоў. Арцель стала мільянерам.

Шырокі размах набыло індывідуальнае будаўніцтва. За чатыры гады пабудавана 109 дамоў. У пасёлку павялічыўся новы вуліца—Пяперская, Садовая, імя Крупскай, Савецкая. Створаны новыя выбарчыя акругі па выбарах у раённы Савет дэпутатаў працоўных.

...Мы зноў у старшын пасялковага Савета. Васіль Дамітравіч Баянзін разам з актывам, дэпутатамі абмяркоўваюць стан народнай асветы. Ён гаворыць нахвіна, гарача. Ды і як іншы можа быць, калі сам старшыня з'яўляецца студэнтам-заочнікам другога курса Беларускага ўніверсітэта імя Леніна. Прыкладу камуніста следуюць многія. Работніца нафтабазы Ніна Валынец з'яўляецца студэнткай педінстытута, Марыя Старадубцова з цукрабуда таксама займаецца ў ВНУ. Пяпершым свае веды завочна Марыя Гілінская, Марыя Маскалік, Зінаіда Марос і многія іншыя.

Вечар. На ўсім вуліца Гарадзе ўспыхваюць яркія электрычныя агні. Жыхары пасёлка накіроўваюцца ў свой Дом культуры. На чарговай гутарцы агітатора перад пачаткам кіно ідзе гаворка аб рашэннях XXI з'езду партыі. А калі перад моладдзю выступіла маладая камуністка Вера Іванавна Чарнушвіч, актывіст лектара член Таварыства па распаўсюджванню палітычных і навуковых ведаў, яна абавязкова яшчэ і яшчэ раз напамінае аб рашэннях XXI з'езду ролы Камуністычнай партыі і перад юнакамі і дзяўчатамі, пажылымі людзьмі паўстануць новыя, светлыя перспектывы развіцця нашай краіны.

Такая ўжо наша савецкая рэчаіснасць.

...Вайна застала Антона Багушэвіча шаснаціцігадовам юнаком. З пачатком у ваяліцы партызан ён стаўленца актыўным сувязным атрада «За Айчыну». А ў 1943 г. Антон Багушэвіч ідзе ў атрад, дзе становіцца адным з разведчыкаў. Затым Антон змагаецца на фронце. Ён удзельнічае ў вызваленні Вільнюса.

У раёне польскага горада Сувалкі камандзір роты паклікаў да сябе сувязнога А. Багушэвіча і аддаў загад наладзіць сувязь з камандзірам аднаго з узводаў, які ўключіўся ў наменскую абарону і трапіў пад моцны агонь. Калі да траншэі, дзе акапаўся ўзвод, заставалася лічаныя метры, шосты вострае паласуваў на нагах сувязнога. Сцяпыны зубы, абліваючыся слязямі, ён дапоўз да ўзвода, перадаў загад і страціў прытомнасць.

Апрытомнеў Багушэвіч толькі ў медсанбачу. Раненне было вельмі сур'ёзным — пачалася галавага ганграна. І ўрач прыняў суровае і адзінае правільнае рашэнне — ампутаваць ногі.

Затым цэлы год на шпітальным ложку, баёсонныя ночы, розум над сваім дэмам. Не падаўся аднаго, не паў дэмам салдат Багушэвіч. Вярнуўся ён дахаты ў ліпені 1945 г. і

Лекцыі аб рашэннях з'езду

Рэспубліканскае Таварыства па распаўсюджванню палітычных і навуковых ведаў накіравала ў гарады і сёлы больш 50 лектараў. Сярод іх навуковыя работнікі Акадэміі навук і Акадэміі сельскагаспадарчых навук БССР, выкладчыкі вышэйшых навуковых устаноў.

Лектары Таварыства выступаюць перад работнікамі, калгаснікамі, інтэлігенцыяй з лекцыямі «Сямігодны план — вельмі значная камуністычная будаўніцтва», «Сямігодны план — рашаючы крок у стварэнні матэрыяльна-тэхнічнай базы камунізма», «Камуністычная партыя — кіруючая і арганізуючая сіла савецкага народа ў барацьбе за перамогу камунізма» і на іншыя тэмы.

У бліжэйшы час у раёны рэспублікі выдзе яшчэ адна група лектараў Таварыства па распаўсюджванню палітычных і навуковых ведаў. Яны таксама будуць чытаць лекцыі на тэарэтычных пытаннях, распаўсюджваюць XXI з'ездом КПСС, і практычных задачах сямігоднага плана.

(БЕЛТА).

Эстафета культуры пачалася

Абком прафсаюза работнікаў асветы вышэйшай школы і навуковых устаноў арганізавалі эстафету культуры, прысвечаную рашэнням XXI з'езду Камуністычнай партыі. Мэта гэтага мерапрыемства — абмен вопытамі па пытанню вылучэння ў прафсаюзных арганізацыях розных навуковых устаноў важнейшых партыйных дакументаў і гістарычных пастаноў XXI з'езду КПСС, першымі навуковых і культурных ведаў, палітычных работ гурткаў мастацкай самадзейнасці і ўзаемаабмену канцэртамі.

Па маршруту № 6, які прайдзе па Пухавіцкаму, Старадарожскаму і Слуцкаму раёнах, выехаў агіталецтвы і калектывы мастацкай самадзейнасці Акадэміі навук БССР. Для выкладчыцкага калектыву школы Пухавіцкага раёна, які сабраўся на святкаванне дня настаўніка, быў прызначаны даклад «Аб рашэннях XXI з'езду КПСС» і перададзена эстафета.

Старэйшы супрацоўнік АН БССР, кандыдат геалагічных навук Ж. Хацко паведамаў прысутным аб рабоце інстытутаў Акадэміі навук БССР па прапагандае сэрал навуковага рашэння XXI з'езду КПСС, аб выступленні навуковых супрацоўнікаў з дакладамі і канцэртамі мастацкай самадзейнасці перад выбарчыкамі.

Прымаючы эстафету, выкладчыкі Пухавіцкага раёна абавязаліся яшчэ шчыры разгарнуць сваю работу па распаўсюджванню палітычных і навуковых ведаў сэрал насельніцтва, з часам перадаць эстафету наступнаму раёну. У заключэнне абдыбся канцэрт мастацкай самадзейнасці калектыву АН БССР.

І. ТАРТУСКІ.

Месца ў жыцці

...Вайна застала Антона Багушэвіча шаснаціцігадовам юнаком. З пачатком у ваяліцы партызан ён стаўленца актыўным сувязным атрада «За Айчыну». А ў 1943 г. Антон Багушэвіч ідзе ў атрад, дзе становіцца адным з разведчыкаў. Затым Антон змагаецца на фронце. Ён удзельнічае ў вызваленні Вільнюса.

У раёне польскага горада Сувалкі камандзір роты паклікаў да сябе сувязнога А. Багушэвіча і аддаў загад наладзіць сувязь з камандзірам аднаго з узводаў, які ўключіўся ў наменскую абарону і трапіў пад моцны агонь. Калі да траншэі, дзе акапаўся ўзвод, заставалася лічаныя метры, шосты вострае паласуваў на нагах сувязнога. Сцяпыны зубы, абліваючыся слязямі, ён дапоўз да ўзвода, перадаў загад і страціў прытомнасць.

Апрытомнеў Багушэвіч толькі ў медсанбачу. Раненне было вельмі сур'ёзным — пачалася галавага ганграна. І ўрач прыняў суровае і адзінае правільнае рашэнне — ампутаваць ногі.

Затым цэлы год на шпітальным ложку, баёсонныя ночы, розум над сваім дэмам. Не падаўся аднаго, не паў дэмам салдат Багушэвіч. Вярнуўся ён дахаты ў ліпені 1945 г. і

Сямігодка — у дзеянні

Надаўна закончыўся XXI з'езд КПСС, да работы якой была прыканана ўвага ўсяго свету — і нашых сяброў, і нашых ворагаў. У яго рашэннях дадзены старт разгорнутаму будаўніцтву камунізма!

За кантрольнымі лічбамі плана мы бачым новыя домны і марганцавыя печы, шахты і электрастанцыі, чыгункі і кварталы новых жылых дамоў. Наваг ворагі нашай краіны вымушаны прызнаць смеласць і грандыёзнасць сямігоднага плана. Гэты вельмі значны план савецкага народа абавязавалі выканаць дзяржорганы.

Надаўна я павыла ў сталеліцейным цэху Мінскага аўтазавода. Спакотна дыхалі вялікія электрапечи. Я адной з іх худраўля чалавек у акуларах і шыракаполым капелюшым, які звычайна носіць металургі. Рухі яго ўпаўняныя, аканомныя.

Гэта славуць сталевар рэспублікі Дамітры Іванавіч Барашкін. Цяжка, але ганарова праца сталевара. Дамітры Іванавіч укладвае ў сваю любімую справу ўсё запал свайго сэрца, сэрца камуніста, увесь свой багаты вопыт і веды.

Калі плаўку выдзе Барашкін — значыць будзе выплаўная сталё, — так гавораць у цэху.

І гэта сапраўды так. Выступаючы з высокай трыбуны XXI з'езду партыі, Барашкін ад імя членаў свайго брыгады заявіў, што брыгада ў гэтым годзе на тым жа абсталяванні павялічыць выплаўку сталі на 20 працэнтаў. Слова ідэйшчыка — цвёрдае слова. Брыгада штогодзіна да па 18—19 тон каншоўнага металу за змену замест 13 на норму.

Колькі ж краіна атрымае далаткавой сталі, калі іншыя металургі будуць працаваць так, як Барашкін. А ў рабоце ж Дамітры Іванавіч няма ніякіх саркаў. Ён толькі вельмі добра асвоіў сваю справу і разлічвае не толькі хвіліны, але і секунды.

Цяпер перадавае наваг сталевара Дамітры Іванавіч Барашкін зарэгістраваны кандыдатам у дэпутаты Вярхоўнага Савета БССР.

У новай сямігодцы ў народную гаспадарку рэспублікі будзе ўкладзена 32 мільярд рублёў. Удзяма, чытаць, у гэтую лічбу. Гэта ж столькі, колькі было выдаткавана рэспублікай на развіццё яе эканомікі за ўсе гады Савецкай улады! Якімі ж рашэннямі крокамі будзе існа наперад у гэтай сямігодцы беларускі народ! У сімфонію заводскіх гудкоў уключаюцца гудкі новых індустрыяльных гігантаў, магутныя электрастанцыі дазваляць стварыць адзіную беларускую энергетычную праціўнікі ўсёй асветы зададзены сямігодцы па месу і малаку выкананне за тры гады.

Дараваліўныя падручнікі з акадэмічнай геаграфіі сьвірдзілі, што нэтры Беларусі бедныя і не маюць карысных выкапняў. Жыццё пасмяялася над гэтым дачасным выдадам. На новай геаграфічнай карце рэспублікі ўжо з'явіліся знакі абазначана нафта, вугаль, калійныя солі...

Прайдзе нямнога часу, і Беларусь стане рэспублікай вялікай хіміі. Перадзед ад Старобіна знойдзена будынае месапараждэнне калійных солей, самае магутнае ў краіне. Па дадзеным геалагічнай разведкі, і вось хопіць на добрую сотню год, і вось на сямігодковым плане тут пачалося будаўніцтва Старобінскага калійнага камбіната. Ён будзе мець вялікае значэнне не толькі для Беларусі, але і для Латвіі, Літвы, Эстоніі і раду абласцей Расійскай Федэрацыі.

Здаецца зусім нядаўна на прасторыні палі Старобіншчыны прыйшлі будаўнікі. Яны разбілі першыя палаткі, убілі першыя калкі, якія абазначалі контуры першых вуліц, а цяпер ужо на многія кіламетры раскінулася будоўля. Далёка навокал разнісоцца гул соцен машын і механізмаў. На нядаўна пракладзенай шашы імаць машыны з будаўнічымі матэрыяламі, абсталяваннем. Усё бліжэй да камбіната падхоўваецца чыгуначная ветка, якая ўвойла сапраўдным подзвігам. Жыхары вёскі Марковіч зноў вылучылі працягнулі лініі высакавольных электраперадач.

На першым участку Спецшахта буда ўзвышаюцца барысы вышкі, экскаватары кілаюць катлаваны пад фундаменты пад'ёмных машын. Мы

бачым тут і будучыя капры першых беларускіх шахт, капры гэтыя пакуль яшчэ маніруюцца. Пабудаваны першыя дамы, інтэрнаты,

ДЛЯ ПРАЦАЎНІКОЎ КАЛГАСНАІ ВЕСКІ

Адгэнь з найбольш дзейных сродкаў мастацкай прапаганды з'яўляецца, як вядома, кіно. Міністэрства сельскай гаспадаркі СССР і Міністэрства культуры БССР з першага года пачаў перадаваць сельскагаспадарчых фільмаў. У Беларусі фестываль сельскагаспадарчых фільмаў праводзіцца з 15 мая гэтага года.

У нас ёсць нямаля работнікаў кінатасветустановаў, якія аказваюць кінамаксімальна вялікую дапамогу лепш наладзіць паказ сельскагаспадарчых фільмаў. Гэта ў першую чаргу загадчыкі Кінаагентства сельскага клуба Н. Фраўна, Хадасевічы, хатнічы-чыталні А. Дзмітрава, Трыба шчыра распаўсюджваюць вопыт гэтых устаноў культуры, дзе перадаць патэнт спецыяліст сельскай гаспадаркі праводзіць бы чытку лекцыяў і дакладаў, арганізоўваў гутаркі на сельскагаспадарчых тэмах. Так, аграном калгаса імя Янкі Купалы таў. Гагнар правёў з калгаснікамі гутарку на тэму «Рашаючая ўмова асабавання кармавой базы», пасля чаго былі паказаны кінатэматычныя фільмы «Каміюнавае жыццёвае лагавіццё» і «Каміюнавае калгаснае жыццё». Старшы заагавіццё таў. Барысава працягла даваў аб асабаванні раёна лекцыю на тэму «Павелічэнне пагадоў птушкі ў раёне». Пасля лекцыі былі паказаны кінатэматычныя фільмы «Птушкагадоўля», «Рэзервы птушкагадоўля», «Павелічэнне пагадоў хатняй птушкі».

Работнікі кінатэматычнай і кінатэматычнай Беларусі сумесна з органами сельскай гаспадаркі склалі і разаслалі на месцы рэкамендацыйныя спісы сельскагаспадарчых і вучэбных кінатэматычных фільмаў. Асабавіла ўвага звяртаецца на фільмы па пытаннях жыццёвага лагавіццё і вырошчвання кукурузы на ўмовах Беларусі. Сельскі глядач бачыць такія кінатэматычныя фільмы, як «Завяжэ прадукцыю жыццёвага лагавіццё», «Больш мяса краіна», «Бякаркастайце больш мяса краіна», «Бякаркастайце больш мяса краіна», «Бякаркастайце больш мяса краіна» і інш., якія на вопыт перадаюць калгасу і вучэбныя кінатэматычныя фільмы, якія з'яўляюцца лепш працаваць і больш прадукцыйнай.

Раёныя аддзелы культуры абавязаны заключыць дагаворы з усімі калгасамі на дэманстрацыю сельскагаспадарчых фільмаў. Паспех правядзення гэтага фестываля будзе ў многім залежаць ад старшын калгасаў, сакратароў партыйных і камсамольскіх арганізацый. Можна назваць нямаля калгасуў, дзе гэтай справе надаюць сур'езнае значэнне.

Аб шляхах павышэння наогуў малювае расказваюць фільмы «Больш мяска краіна» і «Больш мяска і мяса». Пра тое, што трэба ведаць калгаснаму жыццёваму, каб асабавіла прымусіла вялікі прыбыток, каб асабавіла давала я мага больш добрай воўны і смачнага спажываць мяса расказа гледачу фільм «Мясна-воўнавае асабавіццё».

Важнае наагавіццё асабавіццё значэнне трасагадоў і птушкагадоўля паказаны ў фільмах «Разавіццё трасагадоў і мяска птушкагадоўля на Алтаі», «Павелічэнне пагадоў хатняй птушкі».

Самы шчодрай з усіх зерных і кармавых культур—кукурузы прывітаюць фільмы «Кукуруза—культура вялікае магчымасці», «Кукуруза на палях Беларусі», «Сейце кукурузу гібрідным насеннем», «Кукуруза на палі краіны» і многія іншыя. У гэтых фільмах падабрана паказаны асабавіццё прыёмы вырошчвання кукурузы. Глядач бачыць, якім шляхам трэба завяжэць высокі ўраджай гэтай каштоўнай культуры.

Многа раласных хвілін даставіць гледачу таленавіты, дасціпны мультыплікацыйны фільм «Чараўніцкі паставіццё на студыі «Саюзмультфільм» рэжысрам Іванам на сцэнарыю Льва Позднеева. Гэты фільм плакат расказавае аб каштоўных якасцях кукурузы, аб магчымасці і аб абавязку разавіццё я не толькі на паўднё, але і ва ўсіх кутках нашай Радыіны.

Аб усіх прыахс вырошчвання высокай ураджай іліну ў калгасе ілінаводскіх рэспублікі даведваюцца з фільмаў «Агратэхніка і механізацыя ілінаводства», «Славецкая ілінаводка», «У ваяне ілінава» і інш.

Фільмы «Бульба», «Перадавікі гароднінаводства» дапамогу калгаснікам вырошчываць высокай ураджай гэтых культур.

Многа цікавага і карыснага ўбачыць і даведваюцца працаўнікі сельскай гаспадаркі ў дні фестываля сельскагаспадарчых фільмаў. Усе гэтыя фільмы ўважліва і спецыяльна праграма па асабавіццё галінах сельскай гаспадаркі—сельгасветустановаў, вельгасветустановаў, сельгасветустановаў, механізацыі і атрафікацыі сельскай гаспадаркі, якія разасланы ў раёны рэспублікі з улікам іх асабавіццё профілю.

Ганаровы абавязак арганізаў культуры—уважліва усіх кінатэматычных і спецыяльных спабарніцтваў для лепшых арганізацый паказу гэтых кінатэматычных фільмаў. Ініцыятарам шырокай прапаганды сельскагаспадарчых фільмаў выступіў у мінулым годзе кінатэматычны Рагачоўскага раёна таварыш С. Ажанаў. Ён узаў абавязавіццё ставіць у месці не менш 20 сеансаў сельскагаспадарчых фільмаў.

Сваё слова ён з ганарам выказаў у стаціі 25—30 сеансаў сельскагаспадарчых фільмаў. Яго прыкладу следуюць кінатэматычны т. Слесанаў, Голубоў (Рагачоўскі раён), Картушаў і Старавойтаў (Гомельскі раён), Нёкрашвіч і Салохін (Жыткавіцкі раён), Каланяліч і Яско (Калінінскі раён) і многія іншыя.

Фестываль сельскагаспадарчых фільмаў дапаможа працаўнікам вёскі нашай рэспублікі выканаць заданні, паставіццё гістарычнымі рэспублікі XXI з'езду КПСС і сьнежняўскага Пленума ЦК КПСС па далейшаму разавіццё сельскай гаспадаркі ў нашай краіне.

К. РАМАНОВСкі, інжынер Галоўнага Упраўлення кінатэматычнай і кінатэматычнай Міністэрства культуры БССР.

У першых дзён веснавых палевых работ усе культуры асабавіццё метапрамыслы трэба перанесці наагавіццё ў палевыя і трактарныя бригады ў палевыя станы. Добра было б, каб работні сельскіх клубуў і хатнічых, кінатэматычны арганізацыяў выступілі мастацкай самадзейнасцю, правядзенне гутарак, чытку кніг, газет і часопісаў, продаж літаратуры.

Увагу павышэння асабавіццё палевых работ у палевыя станы, добра было б, каб работні сельскіх клубуў і хатнічых, кінатэматычны арганізацыяў выступілі мастацкай самадзейнасцю, правядзенне гутарак, чытку кніг, газет і часопісаў, продаж літаратуры.

Увагу павышэння асабавіццё палевых работ у палевыя станы, добра было б, каб работні сельскіх клубуў і хатнічых, кінатэматычны арганізацыяў выступілі мастацкай самадзейнасцю, правядзенне гутарак, чытку кніг, газет і часопісаў, продаж літаратуры.

Увагу павышэння асабавіццё палевых работ у палевыя станы, добра было б, каб работні сельскіх клубуў і хатнічых, кінатэматычны арганізацыяў выступілі мастацкай самадзейнасцю, правядзенне гутарак, чытку кніг, газет і часопісаў, продаж літаратуры.

Увагу павышэння асабавіццё палевых работ у палевыя станы, добра было б, каб работні сельскіх клубуў і хатнічых, кінатэматычны арганізацыяў выступілі мастацкай самадзейнасцю, правядзенне гутарак, чытку кніг, газет і часопісаў, продаж літаратуры.

Кнігі на стэндах

У Дзяржаўнай бібліятэцы імя У. І. Леніна адкрыта выстаўка літаратуры, якая адлюстроўвае велікую праграму камуністычнага будаўніцтва наагавіццё XXI з'езду КПСС. У першым раздзеле выстаўкі—«Камуністычная партыя Савецкага саюза»—натхніцель і арганізатар усіх нашых перамоў, прадстаўніцтва творы класікаў марксізма-ленінізма. Сярод іх працы У. І. Леніна аб будаўніцтве сацыялізму і камунізму ў СССР, разавіццё цяжкай прамысловасці, электрыфікацыі краіны, аб партыйным будаўніцтве і па іншых пытаннях.

Увагу павышэння асабавіццё палевых работ у палевыя станы, добра было б, каб работні сельскіх клубуў і хатнічых, кінатэматычны арганізацыяў выступілі мастацкай самадзейнасцю, правядзенне гутарак, чытку кніг, газет і часопісаў, продаж літаратуры.

Сабраная на іншых стэндах літаратура расказавае аб вялікіх перамогах вайны, якія адоўжылі ў нашай краіне ў новым самгоддзі. Тут дэклі таварыш М. С. Хрушчоў на XXI з'езду КПСС «Аб кантрольных дзёнах разавіцця народнай гаспадаркі СССР на 1959—1965 гады», рашэнні з'езду і іншыя.

Увагу павышэння асабавіццё палевых работ у палевыя станы, добра было б, каб работні сельскіх клубуў і хатнічых, кінатэматычны арганізацыяў выступілі мастацкай самадзейнасцю, правядзенне гутарак, чытку кніг, газет і часопісаў, продаж літаратуры.

На выстаўцы экспануюцца таксама літаратура аб разавіцці народнай гаспадаркі Беларусі ў новым самгоддзі, аб задатках самгаспадарчых планаў і галінах павышэння матэрыяльнага дабрабыту і культуры ўрабавіццё савецкага народа.

Увагу павышэння асабавіццё палевых работ у палевыя станы, добра было б, каб работні сельскіх клубуў і хатнічых, кінатэматычны арганізацыяў выступілі мастацкай самадзейнасцю, правядзенне гутарак, чытку кніг, газет і часопісаў, продаж літаратуры.

ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА
21 лютага 1959 года.

Увагу павышэння асабавіццё палевых работ у палевыя станы, добра было б, каб работні сельскіх клубуў і хатнічых, кінатэматычны арганізацыяў выступілі мастацкай самадзейнасцю, правядзенне гутарак, чытку кніг, газет і часопісаў, продаж літаратуры.

Увагу павышэння асабавіццё палевых работ у палевыя станы, добра было б, каб работні сельскіх клубуў і хатнічых, кінатэматычны арганізацыяў выступілі мастацкай самадзейнасцю, правядзенне гутарак, чытку кніг, газет і часопісаў, продаж літаратуры.

Увагу павышэння асабавіццё палевых работ у палевыя станы, добра было б, каб работні сельскіх клубуў і хатнічых, кінатэматычны арганізацыяў выступілі мастацкай самадзейнасцю, правядзенне гутарак, чытку кніг, газет і часопісаў, продаж літаратуры.

Увагу павышэння асабавіццё палевых работ у палевыя станы, добра было б, каб работні сельскіх клубуў і хатнічых, кінатэматычны арганізацыяў выступілі мастацкай самадзейнасцю, правядзенне гутарак, чытку кніг, газет і часопісаў, продаж літаратуры.

З асабавіццё цэльнай адукацыя калгаснікі сельгасветустановаў імя Сталіна ўважліва слухаюць лекцыю аб асабавіццё мастацкай самадзейнасці. Узначальвае яе выкараваў рускай мовы сямгаспадарчых школ Ана Іванаўна Майсеенка. Яна піша калгаснае частушкі і гурмар на мясцовай тэмы.

На здымку (злева направа) Ана Іванаўна Майсеенка, салістка хору Тамара Котава і баяніст Вялянцін Тамабаў за разавічэннем частушак.

Фота Ф. Раманава, Фатахроніка БЕЛТА.

Цікавы вечар

У ДOME культуры вёскі Малатковічы Пінскага раёна праведзены цікавы тэматычны вечар, прысвечаны барышце аб алкагалізму. Ён называўся «Змагавіццё з гэтым злом». Дырэктар Дома культуры С. Цуррынь, адкрыўшы вечар, адзначыў, што ёсць яшчэ людзі, якія прымыкалі да ўсіхкім выпадку «абмаўцаў» ў гарышчы свае ўдчы і нуды. Восі гэта і паказвае нам, заявіў С. Цуррынь, па-спраўдлівым панесці барышце з гэтым злом.

Затым памочнік пракурора Пінскага раёна тав. Сандрыгай прывёў яркія прыклады, да чаго можа дасягнуць чалавек гарэлка, і заклікаў прысутных змагацца з п'янствам.

Урач тав. Неліповіч расказаў аб той шкодзе, якую наагавіццё здароўю чалавек алкаголь.

Цікавым было і выступленне наагавіццё мастацкай сярэдняй школы К. Савіцкага.

У заключэнне тэматычнага вечара слямі самадзейнасці артыстаў Дома культуры быў паставіццё спектакль па аднаактовай п'есе І. Лукоўскага «Баранчук працуе», у якой паказваецца, да чаго даводзіць чалавек п'янік.

У. БАЙДА.

Нам пішуць

Калі шасці год у Візаўскім раёне працуюць на кінатэматычны кінатэматычны Фазель Лук'янаў і матарыст Геннадз Ляўрыноў. Днямі яны паставілі свой 1800-ты кінасеанс. За ўвесь час работ у іх ніколі не было з'яўляўся дэманстрацыі фільмаў, яны заўсёды перавыконваюць планы.

Летась Ф. Лук'янаў і Г. Ляўрыноў выканалі план на 157 прапановаў і выйшлі пераможцамі ў сацыялістычным спабарніцтве спрод кінатэматычнай бібліятэка раёна.

Камсамольцы і моладзь вёскі Грынці Заслаўскага раёна сваімі слямі адрамантавалі былі будынак клуба, які да апошняга часу выкарыстоўваўся не па прызначэнню.

Асабавіццё на гэтай працы вылучылі камсамольцы А. Дубоўскі, Ф. Шынкель, Н. Дубоўскі, Ф. Сокал, М. Дубоўскі, Л. Баравая і інш.

І. ШЛЯХЦЕНАК.

У Карэліцкай раёнай бібліятэцы адбыліся канферэнцыя чытачоў і асабавіццё «Над Нёманам» У. Дзмітэва.

А. ЧАЧОТКА.

Патрэбны краязнаўчыя музеі

Краязнаўчыя музеі—вельмі важная культура-асветная ўстанова. Сабраны ў іх экспанаты могуць расказаць аб герайным мінулым народа і аб сучасных сямейных днях. Тут можна праводзіць вялікую выкараваў работу спрод насельніцтва і асабавіццё с'род моладзі.

У раёне—некалькі дзесяткаў аматараў-краязнаўцаў. Прывітаюць іх у гэтых краях краязнаўчыя гурткі. Імі сабрана звыш тысячы экспанатаў, звязаных з гісторыяй роднага краю. Прывітаюць іх у гэтых краях краязнаўчыя гурткі. Імі сабрана звыш тысячы экспанатаў, звязаных з гісторыяй роднага краю. Прывітаюць іх у гэтых краях краязнаўчыя гурткі. Імі сабрана звыш тысячы экспанатаў, звязаных з гісторыяй роднага краю.

У прасьбе краязнаўцаў у Крайчаў у 1956 г. прыязджаў работнік Міністэрства культуры БССР тав. Самсонаў. Пазнаёміўшыся з гісторыяй краіны і з экспанатамі, сабранымі аматараў краязнаўства, ён зрабіў вывады, што ёсць яшчэ людзі, якія прымыкалі да ўсіхкім выпадку «абмаўцаў» ў гарышчы свае ўдчы і нуды.

У прасьбе краязнаўцаў у Крайчаў у 1956 г. прыязджаў работнік Міністэрства культуры БССР тав. Самсонаў. Пазнаёміўшыся з гісторыяй краіны і з экспанатамі, сабранымі аматараў краязнаўства, ён зрабіў вывады, што ёсць яшчэ людзі, якія прымыкалі да ўсіхкім выпадку «абмаўцаў» ў гарышчы свае ўдчы і нуды.

У прасьбе краязнаўцаў у Крайчаў у 1956 г. прыязджаў работнік Міністэрства культуры БССР тав. Самсонаў. Пазнаёміўшыся з гісторыяй краіны і з экспанатамі, сабранымі аматараў краязнаўства, ён зрабіў вывады, што ёсць яшчэ людзі, якія прымыкалі да ўсіхкім выпадку «абмаўцаў» ў гарышчы свае ўдчы і нуды.

У прасьбе краязнаўцаў у Крайчаў у 1956 г. прыязджаў работнік Міністэрства культуры БССР тав. Самсонаў. Пазнаёміўшыся з гісторыяй краіны і з экспанатамі, сабранымі аматараў краязнаўства, ён зрабіў вывады, што ёсць яшчэ людзі, якія прымыкалі да ўсіхкім выпадку «абмаўцаў» ў гарышчы свае ўдчы і нуды.

У прасьбе краязнаўцаў у Крайчаў у 1956 г. прыязджаў работнік Міністэрства культуры БССР тав. Самсонаў. Пазнаёміўшыся з гісторыяй краіны і з экспанатамі, сабранымі аматараў краязнаўства, ён зрабіў вывады, што ёсць яшчэ людзі, якія прымыкалі да ўсіхкім выпадку «абмаўцаў» ў гарышчы свае ўдчы і нуды.

У прасьбе краязнаўцаў у Крайчаў у 1956 г. прыязджаў работнік Міністэрства культуры БССР тав. Самсонаў. Пазнаёміўшыся з гісторыяй краіны і з экспанатамі, сабранымі аматараў краязнаўства, ён зрабіў вывады, што ёсць яшчэ людзі, якія прымыкалі да ўсіхкім выпадку «абмаўцаў» ў гарышчы свае ўдчы і нуды.

У прасьбе краязнаўцаў у Крайчаў у 1956 г. прыязджаў работнік Міністэрства культуры БССР тав. Самсонаў. Пазнаёміўшыся з гісторыяй краіны і з экспанатамі, сабранымі аматараў краязнаўства, ён зрабіў вывады, што ёсць яшчэ людзі, якія прымыкалі да ўсіхкім выпадку «абмаўцаў» ў гарышчы свае ўдчы і нуды.

У прасьбе краязнаўцаў у Крайчаў у 1956 г. прыязджаў работнік Міністэрства культуры БССР тав. Самсонаў. Пазнаёміўшыся з гісторыяй краіны і з экспанатамі, сабранымі аматараў краязнаўства, ён зрабіў вывады, што ёсць яшчэ людзі, якія прымыкалі да ўсіхкім выпадку «абмаўцаў» ў гарышчы свае ўдчы і нуды.

У прасьбе краязнаўцаў у Крайчаў у 1956 г. прыязджаў работнік Міністэрства культуры БССР тав. Самсонаў. Пазнаёміўшыся з гісторыяй краіны і з экспанатамі, сабранымі аматараў краязнаўства, ён зрабіў вывады, што ёсць яшчэ людзі, якія прымыкалі да ўсіхкім выпадку «абмаўцаў» ў гарышчы свае ўдчы і нуды.

У прасьбе краязнаўцаў у Крайчаў у 1956 г. прыязджаў работнік Міністэрства культуры БССР тав. Самсонаў. Пазнаёміўшыся з гісторыяй краіны і з экспанатамі, сабранымі аматараў краязнаўства, ён зрабіў вывады, што ёсць яшчэ людзі, якія прымыкалі да ўсіхкім выпадку «абмаўцаў» ў гарышчы свае ўдчы і нуды.

У прасьбе краязнаўцаў у Крайчаў у 1956 г. прыязджаў работнік Міністэрства культуры БССР тав. Самсонаў. Пазнаёміўшыся з гісторыяй краіны і з экспанатамі, сабранымі аматараў краязнаўства, ён зрабіў вывады, што ёсць яшчэ людзі, якія прымыкалі да ўсіхкім выпадку «абмаўцаў» ў гарышчы свае ўдчы і нуды.

У прасьбе краязнаўцаў у Крайчаў у 1956 г. прыязджаў работнік Міністэрства культуры БССР тав. Самсонаў. Пазнаёміўшыся з гісторыяй краіны і з экспанатамі, сабранымі аматараў краязнаўства, ён зрабіў вывады, што ёсць яшчэ людзі, якія прымыкалі да ўсіхкім выпадку «абмаўцаў» ў гарышчы свае ўдчы і нуды.

У прасьбе краязнаўцаў у Крайчаў у 1956 г. прыязджаў работнік Міністэрства культуры БССР тав. Самсонаў. Пазнаёміўшыся з гісторыяй краіны і з экспанатамі, сабранымі аматараў краязнаўства, ён зрабіў вывады, што ёсць яшчэ людзі, якія прымыкалі да ўсіхкім выпадку «абмаўцаў» ў гарышчы свае ўдчы і нуды.

У прасьбе краязнаўцаў у Крайчаў у 1956 г. прыязджаў работнік Міністэрства культуры БССР тав. Самсонаў. Пазнаёміўшыся з гісторыяй краіны і з экспанатамі, сабранымі аматараў краязнаўства, ён зрабіў вывады, што ёсць яшчэ людзі, якія прымыкалі да ўсіхкім выпадку «абмаўцаў» ў гарышчы свае ўдчы і нуды.

У прасьбе краязнаўцаў у Крайчаў у 1956 г. прыязджаў работнік Міністэрства культуры БССР тав. Самсонаў. Пазнаёміўшыся з гісторыяй краіны і з экспанатамі, сабранымі аматараў краязнаўства, ён зрабіў вывады, што ёсць яшчэ людзі, якія прымыкалі да ўсіхкім выпадку «абмаўцаў» ў гарышчы свае ўдчы і нуды.

Пісьмы ў рэдакцыю

Краязнаўчыя музеі—вельмі важная культура-асветная ўстанова. Сабраны ў іх экспанаты могуць расказаць аб герайным мінулым народа і аб сучасных сямейных днях. Тут можна праводзіць вялікую выкараваў работу спрод насельніцтва і асабавіццё с'род моладзі.

У раёне—некалькі дзесяткаў аматараў-краязнаўцаў. Прывітаюць іх у гэтых краях краязнаўчыя гурткі. Імі сабрана звыш тысячы экспанатаў, звязаных з гісторыяй роднага краю. Прывітаюць іх у гэтых краях краязнаўчыя гурткі. Імі сабрана звыш тысячы экспанатаў, звязаных з гісторыяй роднага краю.

У прасьбе краязнаўцаў у Крайчаў у 1956 г. прыязджаў работнік Міністэрства культуры БССР тав. Самсонаў. Пазнаёміўшыся з гісторыяй краіны і з экспанатамі, сабранымі аматараў краязнаўства, ён зрабіў вывады, што ёсць яшчэ людзі, якія прымыкалі да ўсіхкім выпадку «абмаўцаў» ў гарышчы свае ўдчы і нуды.

У прасьбе краязнаўцаў у Крайчаў у 1956 г. прыязджаў работнік Міністэрства культуры БССР тав. Самсонаў. Пазнаёміўшыся з гісторыяй краіны і з экспанатамі, сабранымі аматараў краязнаўства, ён зрабіў вывады, што ёсць яшчэ людзі, якія прымыкалі да ўсіхкім выпадку «абмаўцаў» ў гарышчы свае ўдчы і нуды.

У прасьбе краязнаўцаў у Крайчаў у 1956 г. прыязджаў работнік Міністэрства культуры БССР тав. Самсонаў. Пазнаёміўшыся з гісторыяй краіны і з экспанатамі, сабранымі аматараў краязнаўства, ён зрабіў вывады, што ёсць яшчэ людзі, якія прымыкалі да ўсіхкім выпадку «абмаўцаў» ў гарышчы свае ўдчы і нуды.

У прасьбе краязнаўцаў у Крайчаў у 1956 г. прыязджаў работнік Міністэрства культуры БССР тав. Самсонаў. Пазнаёміўшыся з гісторыяй краіны і з экспанатамі, сабранымі аматараў краязнаўства, ён зрабіў вывады, што ёсць яшчэ людзі, якія прымыкалі да ўсіхкім выпадку «абмаўцаў» ў гарышчы свае ўдчы і нуды.

У прасьбе краязнаўцаў у Крайчаў у 1956 г. прыязджаў работнік Міністэрства культуры БССР тав. Самсонаў. Пазнаёміўшыся з гісторыяй краіны і з экспанатамі, сабранымі аматараў краязнаўства, ён зрабіў вывады, што ёсць яшчэ людзі, якія прымыкалі да ўсіхкім выпадку «абмаўцаў» ў гарышчы свае ўдчы і нуды.

У прасьбе краязнаўцаў у Крайчаў у 1956 г. прыязджаў работнік Міністэрства культуры БССР тав. Самсонаў. Пазнаёміўшыся з гісторыяй краіны і з экспанатамі, сабранымі аматараў краязнаўства, ён зрабіў вывады, што ёсць яшчэ людзі, якія прымыкалі да ўсіхкім выпадку «абмаўцаў» ў гарышчы свае ўдчы і нуды.

У прасьбе краязнаўцаў у Крайчаў у 1956 г. прыязджаў работнік Міністэрства культуры БССР тав. Самсонаў. Пазнаёміўшыся з гісторыяй краіны і з экспанатамі, сабранымі аматараў краязнаўства, ён зрабіў вывады, што ёсць яшчэ людзі, якія прымыкалі да ўсіхкім выпадку «абмаўцаў» ў гарышчы свае ўдчы і нуды.

У прасьбе краязнаўцаў у Крайчаў у 1956 г. прыязджаў работнік Міністэрства культуры БССР тав. Самсонаў. Пазнаёміўшыся з гісторыяй краіны і з экспанатамі, сабранымі аматараў краязнаўства, ён зрабіў вывады, што ёсць яшчэ людзі, якія прымыкалі да ўсіхкім выпадку «абмаўцаў» ў гарышчы свае ўдчы і нуды.

У прасьбе краязнаўцаў у Крайчаў у 1956 г. прыязджаў работнік Міністэрства культуры БССР тав. Самсонаў. Пазнаёміўшыся з гісторыяй краіны і з экспанатамі, сабранымі аматараў краязнаўства, ён зрабіў вывады, што ёсць яшчэ людзі, якія прымыкалі да ўсіхкім выпадку «абмаўцаў» ў гарышчы свае ўдчы і нуды.

У прасьбе краязнаўцаў у Крайчаў у 1956 г. прыязджаў работнік Міністэрства культуры БССР тав. Самсонаў. Пазнаёміўшыся з гісторыяй краіны і з экспанатамі, сабранымі аматараў краязнаўства, ён зрабіў вывады, што ёсць яшчэ людзі, якія прымыкалі да ўсіхкім выпадку «абмаўцаў» ў гарышчы свае ўдчы і нуды.

У прасьбе краязнаўцаў у Крайчаў у 1956 г. прыязджаў работнік Міністэрства культуры БССР тав. Самсонаў. Пазнаёміўшыся з гісторыяй краіны і з экспанатамі, сабранымі аматараў краязнаўства, ён зрабіў вывады, што ёсць яшчэ людзі, якія прымыкалі да ўсіхкім выпадку «абмаўцаў» ў гарышчы свае ўдчы і нуды.

3 юбилейнай мастацкай выстаўкі. На здымку: карціна маладога мастака І. Ставецкіна «У беларускіх бялогах».

Патрабаваць і дапамагаць

(На спектаклях ансамбля аперэты Белдзяржэстрады)

Спектаклі тэатраў музычнай камедыі, якія гастраліравалі ў Мінску, і ансамбля аперэты Белдзяржэстрады актыўна наведваюцца гледачамі. Гэты фактар настолькі істотны, што з ім нельга не лічыцца.

Прадаўцы ансамбля аперэты такія ж патрабаванні, што і тэатру, было б несправядліва. Ансамбль не мае стабільнага памішкіна для выступленняў. Няма магчымасці праводзіць рэгулярныя рэпетыцыі. Кожны месцік ансамбль да 22—25 спектакляў пры адным і тым жа складзе выканаўцаў. У аркестры, восьмем чалавек (дзве скрыпкі, віяланчэль, кантрабас, кларнет, труба, ударнік, фартэпіяна). Безумоўна, і пры такім складзе можна дасягнуць высціны інтанававання скрыпак, трубы, больш тонкай інструментальнасці, добрага ансамбля. Але ніколі актёр не будзе гуцаць, як аркестр.

З тае прычыны, што дасягненні лепшых паставак музычных тэатраў не знаходзяцца адлюстраванымі ў спектаклях ансамбля, іх недахопы відавочна больш выразны. Ні адзін з трох спектакляў («Даліна шчасця», «Вясёлая ўдэва» Лягара і «Роз-Мары» Фрыля і Стодарка), не вызначаюцца яснай рэжысёрскай задумай. Уражанне ад спектакляў такое, нібы ты ўсё гэта ўжо не раз бачыў. Не адрываюцца рэжысёрскія клопаты аб стылізаваным аб'ектам вышэйшага жанру і пераважна яго ў драму ці камедыю з музычнай або — горш таго — з адыртыстам.

Канфілікт у аперэце павінен раскрыцца праз сістэму мастацкіх сродкаў (спевы, танец, слова). Мяркуючы па спектаклях, якія былі паказаны ў Мінску, у калектыве назіраецца тэндэнцыя да падзелу прафесій (асоба — спевакі, асобна — выканаўцы тэкстаў), што ўраўнявае немінуца прывядзе да пераардавання жанра і ператварэння яго ў драму ці камедыю з музычнай або — горш таго — з адыртыстам.

Галоўная памылка актёраў ансамбля аперэты — тое, што іх выключна сродкі пры стварэнні вобразу вызначаюцца не сутнасцю мастацкага вобраза, а запасам сваіх уласных прымёкаў. Такое адмугленне ад стварэння цэлага вобраза для таго, каб прадэманстраваць знешнія прыёмы, асабліва кіжэцкія ў вочы, калі знаёміцца са спектаклямі.

У прыватнасці, гэта ў вядомай мейстэрацыі С. Чарантава і Л. Кардонскай. У выкананні С. Чарантава такія ролі, як Астап з «Роз-Мары», мала чым адрозніваюцца ад адыртыстаў. Буфонныя эпізоды ў яго не вылучаюцца вынаходлівацю,

трапінасцю, дасціпнасцю. Часам С. Чарантаў пераходзіць межы добрага густу, і тады на змену натуральнаму ў аперэце буфонізму прыходзіць грубае шаржыраванне. Напрыклад, імітацыя скачак у «Даліна шчасця». С. Чарантаў валодае добрым камедыйным дарам. У яго іграюць многія вясёлыя, жыгюва дзеянні, але актёр павінен многа і сур'ёзна працаваць над сабой, каб развіць лепшыя рысы сваёй здольнасці.

Аб гэтым сведчыць і Шкуня ў выкананні С. Чарантава («Вясёлая ўдэва»). У паставоў ансамбля гэты вобраз скажоны да непазнавальнасці. Непрыкметна аснова вобраза Шкуня зусім адсутнічае. Ён ператвораны ў ачытаванага пішчу.

Л. Кардонская іграе з гуарам, з аганьком і амаль ніколі не пераходзіць за мяжу пацуды меры. У яе добрая дыкцыя і выразная міміка.

С. Чарантаў і Л. Кардонская — традыцыйна аперэтыянае казяднае пара. Яны лёгка і натуральна спалучаюць дыялаг, танец, але, на жаль, не спевакі. Іх ваявалыя дэдацыя паказваюць жадаць многа лепшага.

У ансамблі па сутнасці толькі два актёры, якія спеваюць. Гэта В. Сундукова і К. Залатухін. Добрая ваявалыя дэдацыя В. Сундуковай пільна публікуюць удзяканалення. Ёй патрэбна ітадэнавацца працаваць над высцінай інтанававання (асабліва ў партыі Роз-Мары), над выразнасцю фразіроўкі, над дыкцыяй. У яе дыкцыя многа вельмі істотных недахопаў (напрыклад, няздольнасць гаварыць «і» і «е» і ператварэнне іх у нешта сярэдняе, што чужым змяняе сэнс слоў). Эмацыянальнасць і цыпелыя В. Сундуковай у ваявалыя адносінах ні ў якой меры не адрываюцца ад статычнасці і ачытаванага аднапаланавацца як драматычнага артыста. Вялікі жэстаў, сканьнасць рухаў прыкметны ва ўсіх трох спектаклях.

Вядомаму нядарным голасам, К. Залатухін злучвае адкрытым фарсіраваннем гуку і, на жаль, нячутна інтанацыю. У яго прываляная сцэнічная знешнасць, але як актёр ён яшчэ мала выразны («Роз-Мары», ролі Джыма). У яго ігра не хапае прадуманасці: рухі, жэсты часам становяцца выпадковымі, драматы-

гічна не апраўданымі. Актёры трэба надаць многа ўвагі больш натуральнаму пераходу ад спеваў да размоваў і наадварот.

Як ні дзіўна, другародныя вобразы паказваюць большае ўражанне. Вострыя, сакавітыя жанравыя вобразы стварылі артыст А. Мілану (дзед Мупрай у «Даліна шчасця») і В. Матусевіч (сержант у «Роз-Мары»).

Калі глядзіш спектаклі ансамбля, то адразу, што да масавых сцен вока рэжысёра не даходзіць. А калі б дайшло, то не з'явіліся б у другой дзеі «Даліна шчасця» даволі модна апраўлены дэкарацыі з грыўкамі на ілабе, у дэкарацыйных сценках і шпюжычкі з прылізанымі валасамі, у вусічкі штанах і калерным модным галіштукі, які не вядома адкуль узяўся ў адной з разбураных вайной беларускіх вёсак. Статычнасць амаль усе масавыя сцены (масавыя па задуме, а не па ачытаванню, таму што колькасць удзельнікаў у іх вельмі мала). Тут такое ж становіцца, як з аркестрам: вакальным ансамблем не пад сілу выконваць ролю хору. Але і гэты ансамбль павінен гуцаць больш стройна.

Што датычыць танцаў, то яны мала цікавыя і адпаведныя ва ўсіх спектаклях. Да таго ж выконваюцца яны не заўважна чыста.

Праўда, нягледзячы на значныя недахопы ў рэжысуре і выкананні, удзельнікі ансамбля нельга напарнаць у фармальнах адносінах да сваёй справы.

Ансамбль імкнецца да пашырэння рэпертуару. Ён паставіў аперэты Ю. Вальцацкага «Даліна шчасця». Нягледзячы на тое, што кампазітар не ўсёды здолеў аддзіць ад аперэтычэскага ітадэнавацца да жыццёвага тэатра, зусім не выкарыстаў тонкі гуар, якім так багаты беларускі народны побят, артысты ансамбля з цыпелай сур'ёзнасцю выкарыстаў у гледача. Праўда, даволі дзіўна тое, што ў беларускай аперэце не чуваць беларускага тэксту.

Ансамблем аперэты трэба больш прадамагчы, але ад яго трэба і больш патрабаваць.

Т. ДУБКОВА.

Рэдкае выданне

Надаюць навуковым супрацоўнікам бібліятэкі імя А. М. Горькага ў Мінску знойдзены ў фондах вельмі рэдкае экзэмпляр часопіса «Новы прымёны» № 1 за 1926 г. Гэты часопіс выдываўся невялікім тиражом прагрэсіўнымі студэнтамі, выхадцамі з вёскі Заходняй Беларусі, якія вучыліся ў Пражскім універсітэце.

У знойдзеным нумары часопіса змяшчаюцца артыкулы вядомых чэхаславацкіх пісьменнікаў Юліуса Фушчыка — аб чэшскай сацыяльнай пазіцыі і Іржы Волькера — «Прагэтарскае мастацтва». Апрача гэтага,

у часопісе змешчана даволі падрабязная інфармацыя аб жыцці працоўных Савецкага Саюза, і ў прыватнасці — беларускай рэспублікі.

Аб сваёй знаходцы навуковым супрацоўнікі бібліятэкі вядомымі дырэктару выстаўкі чэхаславацкай кнігі, якая надлава працавала ў Мінску, тав. Само Фаліну. Ён абыццц пасля звароту на радзіму адшукаць у архівах іншыя нумары гэтага цікавага выдання.

А. ХАЦКЕВІЧ.

Уладзімір ПАУЛАУ

Яблынька

Прывясці яго на плашч-палацім. У змятку чорную, смурую. Санітарны ён казай: — Не плачце, Я яшчэ ўстану, паваяю.

Ды каб з сябрам добрым развітацца па тэатры.

Спрабаваў на лошак ён прыўзняцца, Зняць бінты, намокая ад ранаў...

А пад вечар выбраў палітку Для маленкай яблынькі пахлай. Санітарка нон усю да ранку Прастара моўкі над маглай.

Плаваў вецер горка, па-сіроку І з разгому кідаўся ў разору: Бош яна не выбяжыць уночы Сустраць каханана ў разору.

Там вясною яблынька на дзёра Пасікамі ў рост пайшла вятмі, А пасля ўзяла ды і ўрадзіла Яблынькамі горкімі, яснымі.

Ветры над ёй сходзіцца ў сварцы, Б'е ярун і доўга крываць хмаркі. Трэсі яе часта падшывалымі Прыбгаюць з дому санітары.

Ды яна не крыўдзіцца на тое І пшычат сцяглаю ім плашчым. Хай не ходзіць толькі удавою На маглу гэтую іх маці.

Яўген КРПЕНЬКА

Салдацкая сталасць

Салдацкая сталасць не проста прыходзіць... Загад акапаца — лапата ў хадзе.

Летам гарачым, марознай зімою Я сэрцам здружыўся, акочыў, Капаю і зцебе на галіну, магчыма, А можа на болей, як скажа Радзіма.

Атака! — І куляй лячы ў наступленне, Хоць гэта не фронт, не вайна, А вучэнне.

Загад акапаца — наступім капаю, У поше салдацкую сталасць прыдаю.

Выстаўкі ў Бабруйску і Смалявічах

У гарадах і раёнах рэспублікі ўсё часцей дамаструюцца перасобныя выстаўкі, арганізаваныя Дзяржаўным мастацкім музеем БССР. У гонар ХХІ з'езду Камуністычнай партыі дзве вялікія выстаўкі былі адкрыты ў Бабруйску і Смалявічах.

Працоўныя Бабруйска знаёмяцца з творамі беларускага жывапісу, які ярка і імагратна адлюстроўваюць нанау рэчаіснасць. Выстаўка разнастайная па тэматыцы і жанрах. Тут дамаструюцца гістарычныя палотны Я. Ціхановіча «Партызаны ў рэведзі», Ул. Хрусталёва «Зварот партызан з рэведзі». Аб самадзейнай працы савецкага народа расказваюць работы М. Кліеўскага «Ля насцяна газет», К. Запіна «Ляся работы».

Асабліва цікава і разнастайна на выстаўцы прадстаўлены партреты. Вобразы прасціх савецкіх людзей — партызанскай палы і завадоў, герояў Айчынай вайны і прадстаўнікоў інтэлігенцыі ўноўлены мастакамі З. Паўлюком і партрэце знатай калгасніцы Юшквіч. І. Філіпавым у партрэце Параскі Тушкі, Я. Зайцавым у партрэце гароднічкі Кандрэцкі, П. Янчам у партрэце Героя Савецкага Шаўмырова, М. Герасым у партрэце пята Патра Габкі.

На выстаўцы беларускай графікі ў Смалявічах прадстаўлены лінаграфічны А. Тычыны, які ў імагратычэскай варыянтах адлюстроўваюць праекты, планы і аддзельныя куткі Мінска, леты І. Гембіцкага, С. Геруса, Л. Лейтмана, таксама прысвечаныя сталіцы Беларусі.

У малюнках С. Раманава адлюстравана гераічнае мінулае Беларусі і яе слаўныя сучаснасць («Мігніны рабочых і салдат на стаячці Баранавіч», «На палескай цаліне» і г. д.). Н. Галоўчанка ў партрэтах раскрыла вобразы прасціх і сціпных людзей працы. На выстаўцы многа рэпродуцыій работ савецкіх графікаў.

Э. ВЕЦЕР.

Прапаганда рашэнняў з'езду

Адбылася нарада культуры-асветных работнікаў Асіповіцкага раёна, прысвечаная пытанню прапаганды гістарычных рашэнняў ХХІ з'езду КПСС.

Клубныя і бібліятэчныя работнікі пазнаёміліся вопытам работы сярод працоўнікаў калгаснаў вёскі. Удзельнікі нарады абавязаліся прыгожа і зместова афарміць у сваіх клубах і бібліятэках стэндзі, якія адлюструюць рост гаспадаркі і культуры кожнай брыгады і калгаса ў новай сямгоддзі, а таксама мець пры кожным сельскім клубе не менш двух гурткоў мастацкай самадзейнасці.

М. КАРАНКОВІЧ.

Пры Барысаўскім шклозаводе імя Дзяржынскага створаны музей, дзе сфармавалі 500 узорных рэзультатаў вырабаў гэтага прамысловасці. Сярод экспанатаў: ваза, сервіз, розныя бляды, графіны і іншыя прадукцыі. На многіх вырабах з крышталю і калараванага шкла паказаны віды нашых гарадоў, партреты вядомых дзеячюў Савецкай дзяржавы.

На здымку: у заводскім музеі.

ПАМЯТНЫЯ ўРАЖАННІ

[З ФРАНТАВОГА ВЛАНКІТА]

Бушвала лютаўская мясціна. Вецер гуаў на захад воблакі снежнага пылу, І калі раптам ён зганяў іх сабіне грузавой машыны, вырсысваючы ў вятры зварку чорны лес, ды часам былі вядзі стэржы дамоў палмаскоўных сёл.

Вядолаў хмурае неба шохотлівы азаралася ўспышкамі гарматычэска стэрлаў і ракет. І тады малады салдат, шафёр Васіленка ўважліва прыглядаўся да пажылога чалавека, які сядзеў побач:

«Хто ж ні такі?» — думаў ён, не адважваючыся запытаць у пасажыра.

У Маскве камісар пасадыў гэтага чалавека ў кабінку яго машыны, а сам са старымі афіцэрамі ўсё ў кузаў. «Калі камісар аступіўся ўжо месца, значыць, гэта нейкая важная асоба», — падумаў Васіленка.

Але ў незнаёмым чалавек не было нічога асаблівага. На ім звычайная ватуўка, такія ж цёплыя штаны, заправлены ў валенкі-боты, вусышкі. Але твар пасажыра здаўся Васіленку нібы знаёмым. У сёбе, на Палтаўшчыне, ён быўсам бачыў яго: такі ж просты, саліснасць твар з добрымі залудымі вачыма, каротка падстрыжанымі вусамі...

«А ў нас, на Палтаўшчыне, чапер гітлераўшчыню лютуюць», — уздыхнуў шафёр, успомінушы родныя мясціны. Чалавек маўчаў. Васіленка адчуў, што ён яму блізкі.

Калі сярод снежных гурбаў вырсысваліся разбураныя бомбамі савянскія дамы і тырпалі ўпаўленыя на палышчых камяні, Васіленка заўважыў на твары пасажыра глыбокі сьм і суровую рашучасць загартаванага баяна.

— Нічога, нічога... — пацух Васіленка праз шум матора. Пасажыр аб немчэ думаву. Васіленка не хацеў перашкаджаць яму.

Ішчы раз рокат матора заглушаў роў больш магутных матораў самалётаў, перагаржытых бомбамі, а праз некаторы час нават у кабінце адчуваўся, як уздыгвалася зямля.

— Сіснуў, гад! — не скарпеў Васіленка.

— Нічога, нічога... — зноў прамоўіў пасажыр.

Лабавое шкло занесла снегам. Васіленка спыніў машыну і спрытна выскачыў з кабінкі. Ключы марозны вецер хвастануў па твары салдата і адразу ж пасярэбрыў вейкі і чуб, што выбуўся з пад вусанкі.

Што здаралася? — пачуліся з кузава невялікія галасы.

— Не хвалюйся, хутка будзем на месцы.

Ачышчыў шкло, Васіленка час карнаўся там. Замарыўся ён вярнуўся ў кабінку. Перасмыкнуўшы лямчыма,

Мікола ГРЫЦАН

пацухаў на руль чырвоныя ад холаду палы і балдэра сказаў: — Ось добра цісне! І вецер і мароз. Да касей пройме фршышу. Пасажыр усміхнуўся.

— Дык і нашым жа людзям цяжка. Мароз не разбірае: свой ці чужы, — заўважыў ён.

— І нашым цяжка, — згадзіўся шафёр. — Цяжка, нічога не зробіш.

Пасажыр зноў паглядзеў на шафёра. У вачы яго цэлавалася вялікая любоў да простага чалавека, які глыбока разумее свой абавязак перад Радзімай.

...Да заснежанага дома штаба пад'ехалі позна вечарам.

— Ну, вое і прыхалі, Канстанцін Міхайлавіч. — Камісар адчыніў дзверны машыны, дапамог госяю выйсці з кабінкі і павёў яго ў дом.

Тварыш палітурку, — зварнуўся Васіленка да афіцэра Рудзкіо, — хто гэта?

Юры Рудзкіо, беларускі пісьменнік-франтвік, павёў рукой па займелых вусах. Вочы яго радасна бліснулі.

— Колас. Якуб Колас. Народны паэт Беларусі. Аўтар ітат, браток, у Беларусі, як у вас на Украіне Тарас Шаўчынка...

Васіленка ўсё перадумаў за дарогу: перабраў усе прафесіі, кім мо быць яго спадарожнік, але тое, што гэта пісьменнік, яму не прышло ў галаву.

— Вось хто, браток, — патарнуў Рудзкіо, задаволены тым, што сваім адказам здзіўіў Васіленку.

У прасторы савянскай хаце, дзе размясціўся штаб касці, быў ужо накрыты стол. Афіцэр-гаспадарышкі, крху заікаючыся, пачаў быў дакладваць камісару, што да святаўнага выхад у сувязі з Днём Савецкай Арміі ўсё гатова, але камісар пераняў яго і, паказваючы на Якуба Коласа, сказаў:

— Тут дэпутат Верхуўнага Савета...

Якуб Колас прыняў даклад афіцэра, цёпла, за руку прывітаўся з усімі.

Селі за стол. Для дарогі гасцей — Канстанцін Міхайлавіч і іншыя беларускія пісьменнікі, якія прыбылі з ім у час, ішчышкі дэпутату талеркі. Але госяі адмовіліся ад іх і казалі, што разам з усімі будуць есці з салдацкага каляяка.

Выпілі за свята. Апразу разумніліся шчокі, заблішчалі вочы. У рускай хаце, на рускай зямлі, пачаліся ўспаміны аб зямляках, блізкіх і родных, лее якіх было невядома, але пераважна сэрцу мисцінах, дзе ляпер лютаваў вораг. Гэтыя гутарка аблізлі ўсіх, хто сядзеў за сталом — і рускіх, і беларускіх, і ўкраінцаў.

У той час фашысты былі аднамі ад сэрца Радзімы — Масквы. Перамога, атрыманая пад Масквой, узняла дух у воясках. Але па-ранейшаму было горка думаць аб тым, што вораг яшчэ топча роўную зямлю. Успаміналі шчыжкі дні адступлення.

Непрыкметна ўсім вядолаў спаконны голас Якуба Коласа. Перад вачыма паўставаў нарысаваны пісьменнікам карціна жыцця і побыту беларускага народа з усімі радасцімі і нягодамі.

Затаварылі пра разбурэнні, якія прынесла вайна.

— Колькі новых дамоў, прадрывісцяў можна было б пабудаваш на сроткі, якія прыдзецца ўкладзі на аднаўленне разбураных ворагам гарадоў і сёл, — сказаў пажылы салдат Шлёнаў і ўздыхнуў.

Хто ведае, можа ў тая суровыя дні ў Палмаскоўі, на фронце, нарадзіўся ў народнага паэта воеў гэты радкі верша «Калі вернецца радасць»:

Адступілася радасць мая ад мяне, Смех, як іскра ў тумане, пагас, А ў душы, нібы ў студні, глыбока на дне

Камея болы залёг і завяў. А калі ж з душы скопчыцца камея, буд мой, І калі заіскрыцца зноў смеяў. А тады, калі змоўке ў крмеі маёй Не сабачы, а гітлераў брэх!

Камісар даў знак маладому афіцэру. Той падняўся, паправіў сюконую гімнасцёрку і заспяваў густым барытонам:

Эй, ухнем, Немцу ухнем. Есць разіх, есць раз... Бідлі немца мы не раз Разобьём і в этот раз...

Старая мелодыя «Дубішчыні» перадавала ўвесь шчыжар барышчы з прышмалымі і ўспруненым у тым, што вораг буаде біты, як быў біты не раз у гісторыі нашага народа.

Якуб Колас устаў, павалаў афіцэра, потым працягнуў руку да абступіўных яго вояў, бышчам хацеў ўсіх абняць, і сказаў узраўнава:

— Нічога, хлопчы, Бялона нам — зруйнаваў фашыст Беларусі. Але нічога. Новаы хаты пабудуем, цагляныя, з чарпнінымі дахамі...

«Новыя хаты», — воеў аб чым доўга пісьменнік талі ў машыне, воеў аб чым ён гаварыў з баямі:

...Алшумелі суровыя вятры. Цяпер, ідучы па адбудаваным Мінску, баяваючы ў сёлах, у якіх растуць дамы з чарпнінымі дахамі, міжвольна ўспамінаю гэтае лёсавыя любімага народамі пісьменніка. Так, ён ведаў і верыў у тое, што ўсё гэта абудзецца, як верыў тады, пад Масквой, што вораг будзе разбіты.

Лянід ПРОКША.

СЫНЫ

ПАВЯДАННЕ

спыніцца ля салдацкай казармы. Фасада гэтага духаварковага залігата святлом будынка таксама ўпрыгожаны святковымі доўгамі і плакатамі. Моўкі ківочы галавой сустрачым салдатаў і афіцэраў, яны ўваходзіць у калідор. За ён, на крок ззаду, ідуць камандзіры і яго намеснік па палітчасці. Вясёлая размова, гукі баяна імгненна заціхоўваюць.

— Эскадрылья, смірна, — звонка камандуе старшыня. — Таварыш палкоўнік Асабовы склад пераўтэскадрывалі...

Старшыня дакладвае камандзіру, але глядзіць на госяю. Пальцы яго правыя рукі, узнятыя да шапкі для аддавання чэці, ледзь прыкметна дрыжачы ад хвалевання.

— Дзень добры, сынікі, — клянеца старая, і яе строгія вочы на імгненне загарваюцца любоўю і ласкай.

Добрага здароўя, Ганна Паўлаўна! — у разубой, з ласкаю і пашанай адказваюць аўтары.

Гося выірае ражком хусткі вочы і падыходзіць да акуртнага асласнах, вырабленых па вітацы ложаў. У казарме зноў настае цішыня. Вочы вояў у хвалеваннем соцаць за кожным рухам жанчыны. Відзець, яна тут не першы раз. І яшчэ прыкметна, што не любіць глыбока паважалі і нават павойнавацца.

Ганна павольна прайшла ўдоўж ложаў, пільна аглядаючы тымбачкі, зашэнаваны шаўковымі парывамі вокны, чытае таблічкі з іменамі салдат, прымацаваны да спінак ложаў. За ёй асырожна ступаюць камандзіры, яго намеснік і маленкі, пільначуты старшыня, гатовыя наліць злавачы кожную яго забаву. Ля самага краінага дожаў вына сціслася, прываціўшы да грудаў і савянскай чыстыя рукі. Доўга глядзіць на палоску шэрай коўдры, якая выступае на фоне беласнежнага канертам складзенага чахла. Ложаж нічым не адрозніваюцца ад іншых. Толькі ў матрацы няма таго паглыблення, якое бынае, калі ім ляжаць.

Жанчына праводзіць рукой па нікеляванай спіны, падтыкае пад спіны ражком прасціны і пераводзіць вочы на сцяну. Проста перад ёй, над кожным асіч партрэт, павішаны з маленкай ікарцінкі. На жанчыну глядзіць вясёлы твар ў чыста хлопца. Выліялая гімнасцёрка шыльня аблягае яго крутыя плечы. Партурпа прапушчана пад паяныя паргон. На левым баку грудаў, вышэй чатырох баявых ардыноў, — Залатая Зорка Героя Савецкага Саюза.

Ва ўрачыстай цішыні казармы чуюцца цяжкае глыбокае дырмы. Уздыхнула раз, другі... Так можа жываць толькі маці, якая перажыла не адзін удар жорсткага лёсу. Вось гося наліяецца, бярэ ў руку табурэтку і ставіць яе бліжэй да сцяны, пад самы партрэт, затым яна павольна дастае з клуначка

СЫНЫ

(Заканчэнне. Пачатак на 3-й стар.)

Прайдзіце ж і некаторы час, і хворы ўжо можа ўпый, выхадзіць з хаты, каб падысць свежым паветрам. Ён спачатку не разумее, якое месца ў жыцці Ганна заняла за гэтыя добрыя трынаццаць дні. А яна, нямнога адчуваўшы і клатываўшы, з радасцю адчувае, што гэты светлавады хлопчык з грубаватам тварам з кожнай гадзінай становіцца ўсё больш дарогім, сваім, родным.

— Чуваш што-небудзь... пра яго? — Гэтым названым пытаннем сустракае яго Пятро, як толькі яна заходзіць у яго сховішча. Ганна спачатку адказвае каротка «не», а аднойчы, прыпадзіў да яго худых грудзей, ціха прамовіла: — Ты ў мяне — другі сын...

Пятро прытуліўся да маці і ледзь не расплакаўся. Успомніў дзіцячым дом, дзе выхоўваўся, успомніў маці, якую ледзь толькі па фатакарты...

— Мама, — упершыню так называючы тэтку Ганну, адчуваўшы шпаную Пятро, — а я здаровы. Менавіта чэс...

Жанчына нічога не адказала, толькі прыгнула да яго свае спраўчаныя ногі, потым тэрпка пачала збярэць яго рэчы. Доўга корчалася ў кудры, і кожны яе рух выказваў любоў і смутак адзіночнай маці, якая выпраўляе ў дарогу свайго сына...

Першы сын невядома дзе, што з ім, і гэты з вярнуўся. Пятро падышоў да яе, моўчы пакаваў яе вочы, пакрыўшы зморшчымі шчокі, лоб, бачы, ўжо, сыноў, ідзі, — шіха шпітава Ганна.

І ён пайшоў. На дарогах ваіны агубілі яго слязіны. Толькі праз многа месяцаў, калі Навасёлкі былі вызвалены ад фашыстаў, цётка Ганна атрымала лісты. «Дарэга мама! — пісаў Пятро Кісялёў. — Я жыў і здаровы. Зноў ледзь-ледзь у бега, і падоўгу стаяла на ганку, угадваючыся ў высокую сцяну.

Некранімі вечарам, вяртаючыся з поля з мяшчым бульбай, Ганна востра стала на сцяжынку і глядзела на заход. Па балшыку бяскончым патокам у той бок рухалася грозная сіла помсты — ішлі танкі, калоны салдат, потым зноў танкі, гарматы... Рэптант-за-хмар выпаллі чатыры крыкі. Яны павялічаліся, нябачна з'явіліся абрысы сярнячых вайсковых «Юнкерс» ўжо разварчваліся на бамбёжку, калі зверху на іх імгненна заваўсавалі савецкі знішчальнік.

— Так, хлопчык, добра! — зававоленна кінула Ганна, убачыўшы, як разваліўся папалам фашысцкі самалёт. — Цяпер вост таго... Загарэўся другі самалёт. Потым ад траўнай чары савецкага аса ўзварушыліся і раптам страляліна сыхла. Жанчына аразумела, што ў янаша лётчыка скончыліся патроны. Відаць, зразумее гэта і лётчык фашысцкага самалёта. Ён разварнуўся і зноў накінуўся на калону. І тады птушка з чырвонымі зоркамі на крылах рухнула гурдымі на чорныя варажыя крыжы...

Ганна схілялася за сэрня... Савецкі самалёт падаў. Толькі дз самыя зямлі ён вярнуўся і ўдарыўся аб яе. Слуп полымі і дыму ўзняўся над тым месцам... * * *

У шэсць гадзін у клубе авіавацці пачалося ўрачынае пасяджэнне. Ганна Паўлаўна сядзець за сталом прэзідыума. Сваю цёплую ватуку наліжана аставаўся ў вышытай баянай кофце Святога ад рампы падае ёй на грудзі; ордэн Працоўнага Чырвонага Сцяга блішчэць золатам і эмаллю. І ўсе, хто глядзіць на яе, бачаць у ёй шматлікую салдацкую маці, сумленне народа. І нікому не дзіўна, што нампаліт, які чытае даклад, больш звяртаецца да яе, чым да тых, хто ў зале. «Перад намі стаіць заданне, Ганна Паўлаўна...»

«Мы, Ганна Паўлаўна...» — гаворыць заклікаў, Ганна Паўлаўна...» — гаворыць заклікаў, Ганна Паўлаўна...» — гаворыць заклікаў, Ганна Паўлаўна...»

Пасля канцэрта старая Ганна разам з усімі выходзіць з залы. Чакае, калі крахотка строй салдат і афіцэраў. У суправаджэнні камандзіра і яго намесніка ідзе побач з шарэнгай. Салдаты зладжана адбываюць крок, а жанчына шпыхае «Сыночкі мае...» звартаючыся ў думках да свайго сына і да таго, чый таварыш іна ўпрыгожыла ружычкім і да гэтых, мужных, здаровых, што стаяць на вярце Радзімы.

У казарме першай эскадрылі яна прыпынілася каля старшын і уважліва сачыла, як салдаты і сержанты выраўнівалі рады. Строй замір па камандзе «смірна». Пачалася вярхоўная паверка.

Герой Савецкага Саюза капітан Кісялёў! — Герой Савецкага Саюза капітан Кісялёў! — Герой Савецкага Саюза капітан Кісялёў! — Герой Савецкага Саюза капітан Кісялёў!

Пры гэтых словах твар старой Ганні спешна смуткам і шіха мацярынскай годзіска.

Пераклад з рускай мовы.

ПА КАНЦЭРТНЫХ ЗАЛАХ

Выступленні опернай спявачкі

Салістка Вайлікага тэатра Саюза ССР, заслужаная артыстка РСФСР Вераніка Барысенка выступіла ў Мінску з сольным канцэртам. Праграма якой ў асноўным была прысвечана акадэмічным творам рускіх і савецкіх кампазітараў.

Выдатны вакальны талент, шыры артыстычны темперамент, пачухненне спявачкі надаюць яе спяванню радкую пераканальнасць. Гэтыя якасці ў спалучэнні са свежым, свабодным і прыгожым голасам, поўным пачухнатой выразнасці і высокай музычнасцю, глыбока дзейнічаюць на слухачоў. Дасканалая вакальная школа артысткі дазваляе ёй лёгка пераходзіць ад складаных чыжэска іх складаных партый, як Іоанна або Кармен. В. Барысенка добра адчувае стыхію рускай опернай і раманскай музыкі.

Спявачка ўдала вобразы магучай драматычнай сілы і тонкіх лірычных мініячур. Так побач са складанай арыйяй Нілаўна з оперы «Мадзі» Т. Хронікава пудоўна была выканана руская народная песня «Нішто ў полішце не калышаша». Разнастайныя фарбы знайшла яна ўдзя шопарынскага «Заклінання», украінскай народнай песні «Джыгуны» і чароўнай чэшскай песні «Янічка». Цёпла перадала артыстка лірычны твор Чайкоўскага «Я вам не падабаюся» і Рахманінава «О, не сумуй».

Страснай усхваляванасцю, парывам вызначалася выкананне рамансаў «Першае спаканне» Чайкоўскага і «Я быў у лесе» Рахманінава. Пераканаўча прагучы блізка да народнай песні рамансавы раманс «Пахлава і я буду сваю».

З разуменнем стылю і характараў музыкі праўдзінна партыю піяніст Н. Каролькова.

Ю. МАТРАЕВ.

Настаўніцкая самадзейнасць для хлебаробаў

Па вёсцы хутка разнеслася вестка — сябра ў клубе адбудзецца канцэрт. Вечарам прасторную залу заўпайлі палыёсам, жывёлаводні, сельскай інтэлігенцыя арцелі імя Калініна.

Перад прысутнымі з лекцыяй аб выбарчым акце выступіла дырэктар школы Е. С. Сямішча. Пасля гэтага ўдзельнікі самадзейнасці — настаўнікі Станькоўскай сярэдняй школы далі канцэрт. Харавае група выканала песні «Беларусь Савецкая», «Калас», «Булба», беларускія частушкі. З поспехам выступілі танцоўшчыцы.

Творы беларускіх паэтаў прагучалі дэкламацыяй. Са здавальненнем слушалі хлебаробы паліны Агітскага і фантазію «Воляжкі напэвы» ў выкананні баёнкі А. А. Іванова. Да поўняга вечара працягваўся канцэрт. І калі ён закончыўся, гледачы шпыха дазвалялі настаўнікам Л. М. Квяткоўскай, В. Н. Русеўскай, П. П. Ганчаровай, М. Ю. Буцьчыкам, І. І. Пузану, В. Т. Андрасю, В. В. Кручыну і многім іншым за добры вечар.

Калектыў мастацкай самадзейнасці настаўнікаў пры Станькоўскай сярэдняй школе ідзе ўжо некалькі год. У яго складзе 40 чалавек. Як жывалыя гасцей сустракаюць іх хлебаробы калгасу імя Леніна, «Небярэжжы саліс», імя Кірава, «Зорка» і іншых. Выступілі настаўнікі з канцэртамі і ў раённым цэнтры.

Дзяржынскі раён. (БЕЛТА).

Канцэрт у калгасе

Славіцца ў Клецім раёне агіт-брыгада, створаная пры раённым ДOME культуры. У сувязі з падрыхтоўкай да выбараў у Вярхоўны Савет БССР, агітбрыгада актыўна вядзе сваю работу. Нядаўна агітбрыгада і члены літаб'яднання пры рэдакцыі газеты «Да новых перамог» выязджалі з канцэртам і творчай справаздачай у калгас «Першае мая».

У. ДЗІКЕВІЧ.

На сцэне Беларускага тэатра оперы і балету праходзіць гастроль Мінскага драматычнага тэатра імя А. С. Пущкіна. Тэатр паказвае ўзростакам спектаклі А. Баршчэўскага «Жонка», А. Касона «Дрэва паміраюшых стаячых» і «Белы лотас» па м'яшчэ старажытна-літвінскага эпосу Шудрака «Гліняная павозка».

На здымку: сцэна са спектакля «Белы лотас». У ролях Васантасены артыстка М. Кузняцова, Чарулаў — артыст А. Мяснік.

Фота У. Я. Крука.

На сваім маршруце

У глядзельнай зале паўночнага народу. З кінапартыйнай даюсціца прыгласанае стэркатанне апарата. Карціна, як заўбэд, у кінамаханіка Дамітрыя Варыньскага ідзе добра. І вось ён уважліва сочыць за рухамі свайго матарыста Сямёна Кійко, які стаіць ля апарата, і мінвалі ўспамінае, як некалькі год назад ён быў падоны на свайго напарніка: старанна даглядаў матор і марыў аб тым часе, калі самастойна паднідзе да праектара, закладзе кінаплёнкі і будзе дэманстраваць карціну.

Жаданне збылося — Дамітры Варыньскі скончыў курсы, набыў прафесію кінамаханіка. Ён падоўжыў сваю неспакойную работу, стаў жадаць роцём ва ўсіх населеных пунктах свайго маршрута. Праўда, добрая слава прыйшла да яго не адразу. Трэба было многа вучыцца, адасканальваць сваё майстэрства. І ўянак не лічыўся ні з часам, ні з цяжкасцямі.

Кінаапаратура — маё блывое ўбраценне, — кажа Варыньскі, — і яно заўбэд павіна быць у поўнай справанісці.

Вось чаму калі б ні закончыўся сеанс — днём ці ўвечары, са сваім памочнікам Дамітры ўважліва аглядае апаратуру. І толькі пераканаўшыся, што ўсё ў парадку, прыступае да работы. Ён кляпоціцца і аб тым, каб гледачы правільна зразумелі карціну, каб да іх дайшоў яе ідэйны змест, перад кожным сеансам наладжвае гутаркі аб змесце фільма, цікавіцца запатрабаванымі спайго гледача. Гэта дазваляе кінамаханіку перанавіноўваць планы.

Неспакойная работа кінамаханіка. І справіцца з ёю можа толькі чалавек з цвёрдым характарам, настойлівай волі.

Шырокімі крокамі ідзе Дамітры Варыньскі побач з падводай. Дземе сядзёныя вечер, мішэ пазёмка. На сустрач трапляюцца машыны, грузыжаны ўгнаеннямі, лесам, сенам.

— Здароў, браток! — прыкрычаў услед кінамаханіку знаёмыя хлопцы. — Да нас? І кожны, хто сустрае падводу з апаратау, у душы абавязкова пажадае дарогаму гоццю калгасных клубуў шчаслівай дарогі.

В. БЫЧОК.

Любанскі раён.

З ЗАМЕЖНАЙ ПОШТЫ

У Балгары багатая народная музыкальная творчасць. Краіна была пад прыгнётам Атаманскай імперыі. У тая змрочныя часы песня служыла народу як трывалая апаля ў яго свабодалюбівага духу і нацыянальнай самасвядомасці, дапамагае балгарам аказаваць супраціўленне асіміляцкім тэндэнцыям прыгнятальнікаў. Яшчэ ў эпоху позняга і шматлікімі ўпрыгожаннямі. На поўначы, паміж Дунаем і Чорным морам, знаходзіцца Дабруджыя — часта вобласць, песні якой вельмі блізкія да франкіскай і адрыніскай музыцы, магчыма, большай непасрэднасцю і чысней. У абелзёвых абласцях танцы больш спакойныя па тэмпу, але затое яны насычаны ўнутраным напружаннем.

Вельмі цікавая фалькlorная вобласць — раён Радонскіх гор, вядомы мяккімі, лірычнымі, задушнымі песнямі, пабудаванымі часта на старажытнай пентатоніцы. Жыхадня Балгарыя ў зямля песень вострым гуаннем і выключна імклівым бурным танцаў з вельмі складанымі і камбінаванымі метра-рытмічнымі спалучэннямі.

Сярод балгарскіх праюўных песень найбольш прыгожыя — уобраныя, якім удасіва багатая меладыйная лінія; з гістарычных — гайдзюкія, якія адлюстравалі барацьбу народа за свабоду. Цікавыя таксама вясеннія абрадыя песні лазарок, любюныя, якія выконваюцца на парадках, гумары, стыхійныя песні і прыпавы, карагодныя і іншы. У гады супраціўлення створана многа партызанскіх песень.

Новы час, новае жыццё нараджае і новыя песні, якія адлюстравваюць сацыялістычны пераўтварэнні ў нашай краіне. Цікавыя і багатыя балгарскія народныя інструменты. Сярод іх найбольш распаўсюджана гадзюка — славянская «гусла», якая сустракаецца ў самых розных вядлах. Гадзюка — сымчовы інструмент з трыма і большай колькасцю струн. Балгарская гадзюка (або вальнік) — інструмент, прызначаны пераважна для выканання танцавальнай народнай музыкі, для яго характэрны арыгінальнае вострае гуанне. Кавал — самы вострагудны і з найбольшымі магчымамі народны інструмент. Выкананы на кавале спрытавы выліваюць сваю душу ў прыгожых мяккіх гуках. Існуюць і іншыя інструменты, падобныя да кавала, сярод якіх варты адзначыць цафору і дзвянкі, розныя барабаны.

Распаўсюджванне і прапаганда балгарскай народнай музычнай творчасці былі ў мінулым стыхійнымі. Існавалі толькі адзін народны музыкі пры сардэйскім радыёвяснянні і некаторыя часовае самадзейнасць калектывы. Цяпер прапаганда народнай музычнай творчасці наладжана вядуць больш спакійна па тэмпу, але затое яны насычаны ўнутраным напружаннем.

Сярод балгарскіх праюўных песень найбольш прыгожыя — уобраныя, якім удасіва багатая меладыйная лінія; з гістарычных — гайдзюкія, якія адлюстравалі барацьбу народа за свабоду. Цікавыя таксама вясеннія абрадыя песні лазарок, любюныя, якія выконваюцца на парадках, гумары, стыхійныя песні і прыпавы, карагодныя і іншы. У гады супраціўлення створана многа партызанскіх песень.

Новы час, новае жыццё нараджае і новыя песні, якія адлюстравваюць сацыялістычны пераўтварэнні ў нашай краіне. Цікавыя і багатыя балгарскія народныя інструменты. Сярод іх найбольш распаўсюджана гадзюка — славянская «гусла», якая сустракаецца ў самых розных вядлах. Гадзюка — сымчовы інструмент з трыма і большай колькасцю струн. Балгарская гадзюка (або вальнік) — інструмент, прызначаны пераважна для выканання танцавальнай народнай музыкі, для яго характэрны арыгінальнае вострае гуанне. Кавал — самы вострагудны і з найбольшымі магчымамі народны інструмент. Выкананы на кавале спрытавы выліваюць сваю душу ў прыгожых мяккіх гуках. Існуюць і іншыя інструменты, падобныя да кавала, сярод якіх варты адзначыць цафору і дзвянкі, розныя барабаны.

Агітбрыгада ў вёсках

Над раённым цэнтрам загаравоцца асветніцкая агіт.

— А вечар сёння добры, не холадна будзе схаць, — удыхаючы на поўныя грудзі свежае паветра, задаловена зазначае Антон Бекіш.

Ён працуе ў раённай бібліятэцы. Толькі што скончыўся праюўны дзень. Але не дахаты цыпер бібліятэкар спяніацца, а ў раёны Дом культуры. Сёння — чарговы выезд агітбрыгады, а Антон жа яе кіраўнік. Там наўпаў ўжо ўсе ў зборы. Чуецца пералісты голас баіана і вясёлы смех дзвучаць.

Большасць удзельнікаў агітбрыгады працуе з Антанам Бекішам ужо некалькі год. А тых, хто назаўважэ з ім падаўна, таксама ведаюць і паважваюць яго як добрага сябра, умелага кіраўніка. Дзе Антон — там заўбэд смех, жарты і песні.

Галоў пачу — шэсць назаў усе агітбрыгады складалі тры-чатыры культурніцкі. Прыездзе у калгас — і выступаць даводзіцца ў хаче яка-небудзь калгасніка, дзе аб сёне няма чаго было і думачь. Але і ў хату тую зойдзе чалавек 50, а астатнім нават і стаць няма дзе. А зараз не тое: у кожным калгасе — новы клуб. Вось у сельскагаспадарчай арцелі імя Варашылава, куды зараз агітбрыгада едзе выступаць, — самы лепшы клуб у раёне. Старшыня калгаса Сямён Дамітравіч Лапацкі прымшаў вядуць у машыну, бо едуць удзельнікі агітбрыгады і духавы аркестр.

Духавы аркестр пры Калозішчынскім РДК створаны наўпаўна. Яго удзельнікі — аматары музыкі: на-стаўніч тав. Фокін, выхавальне дзвучага дома тав. Шышко, служачыя палярнай каманды т.т. Жывуцька, Герасілеў і інш. Пад кіраўніцтвам Аляксандра Шаленскага яны за кароткі тэрмін навучыліся іграць. І цяпер аб духавым аркестры ведаюць жыхары многіх калгасуў раёна.

Дзімі агітбрыгада выступіла перад калгаснікамі сельскагаспадарчай «Новае жыццё», якія вылучылі кандыдатам у дэпутаты Вярхоўнага Савета БССР на Калозішчынскай выбарчай акрузе першага сакратара Калозі-

У. КУЗЬМЯНКО.

Новае пра Купрына

Сярод неапублікаваных рукапісных матэрыялаў, якія захоўваюцца ў архіве Інстытута рускай літаратуры (Пушкінскага дома) у Ленінградзе, ўдалося знайсці цікавыя дакументы. Гэта — пісьмо свяціцніка пры мінскай турэмнай паліцыі М. Салаўёва да славутага рускага пісьменніка-дэмакрата А. І. Купрына. Яно азначае настольную просьбу аб турэмнай бібліятэцы пасля дзвух турэмнай бібліятэкі сваёй маці, за якая яму будзе ўдзячны «тысячы знаменных мінскай турмы». Пісьмо, напісанае на паштоўцы, датавана 29 чэрвеня 1909 г. Яно, значыць, ажно-ціха ажрае да таго часу, калі ў мінскай турме адбываў пакаранне Якуб Колас (1908—1911 г.), пры гэтым вяртанне да трох гадоў зняволення за ўдзел у настаўніцкай з'ездзе.

Усё гэта дае нам шматлікія меркаванні, што гэты дакумент прыцягне ўвагу даследчыкаў творчасці Якуба Коласа і А. І. Купрына і выкліка цікавасць у тых літаратуразнаўцаў і гісторыкаў, якія займаюцца праблемай руска-беларускіх літаратурных і культурных сувязей.

Вось поўны тэкст пісьма М. Салаўёва да А. І. Купрына: «Шаноўны пані! Пры мінскай турэмнай паліцыі арганізацыя бібліятэка. На жаль, грашовыя сродкі для гэтага няма ніякіх і кнігі набываюцца толькі кішэным ахвяраваннем. Цяпер усе крыніцы ахвяраванняў на месцы ўжо вычэрпаны, а мінскай ішчым бібліятэка яе колькасці, так і ў якаснях адносінках зусім дрэнная.

Спадзеючы, што да гэтай добрай справы ажносця паня пісьменнікі, я вырашыў звярнуцца за дапамогай да іх; таму беру на себе смеласць прасіць Вас, паважаны л. Купрына, ці не зойдзеце Вы магчымым забяспечыць нашу турэмную бібліятэку Вашымі творами. Тысячы знаменных мінскай турмы скажуць Вам сваё сардэчнае дзякуй.

З паважай і лашанай да Вас на-стаўляюць царквы пры мінскай турэмнай паліцыі, дэпутаты турэмнай бібліятэкі, свяціцнік М. Салаўёў, Ахвяраўца калі ласка, прымілаеце на наступнаму адрасу: Мінск, турэмны замак, свяціцнік пры турэмнай царкве М. Салаўёвічу. Мінск, 29 чэрвеня 1909 г.

З аналагічнай просьбай аб прысылцы кніг, як вядома, М. Салаўёў звярнуўся да раду пісьменнікаў. Што адказаў А. І. Купрына, скажаць чыжа, бо яго пісьмо да М. Салаўёва пакуль не ўдалося знайсці. Ведаючы ўласнаву А. І. Купрына чылаць і заўсёлашняю яго гатоўнасць бескарысліва дапамагаць кожнаму, хто меў патрабу ў беспамалковае сэрцаванне, можна ў беспамалковае сэрцаванне, што А. І. Купрына тады ж паслаў у Мінск пісьмо ў аказ М. Салаўёвічу і свае кнігі да зняволенах. Абследаванне архіваў Мінска і абласных гарадоў нашай рэспублікі, хоцця верыць, дакументаў пацвердзіць гэце меркаванне.

Арыгінал пісьма М. Салаўёва знаходзіцца ў фондзе А. І. Купрына (ІРЛ, 15138/Х зб. 2).

Ф. КУЛЯШО,

кандыдат філалягічных наву, дацэнт.

Грамадскі бібліятэкар

Заслужаны паважай сярод работнікаў швейнага цэха Магілёўскай трыкатажнай фабрыкі карыстаецца грамадскі бібліятэкар Раіса Курнуковіч. Пасля заканчэння сярэдняй школы Раіса пайшла на вытворчасць. Працуе яна добра і разам са сваімі сябрамі дамагаецца таго, каб іх брыгада атрымала гонаравое права называцца брыгадай камуністычнай працы. Дзвучына многа чытае, любіць кнігу, уважліва сочыць за навінамі мастацкай літаратуры. Таму ёй і даручылі абавязак грамадскага бібліятэкара.

У абелзёны перапынак або пасля заканчэння змены Раіса вяртае вядуць стог кніг у фабрычную бібліятэку. Вось яна спяніацца ія работача месца адной з самых актыўных чытачак Тапана Валузьковай.

— Прачытала ўжо кніжкі, што браа? — Учора ў кіно не пайшла, але скончыла.

— Ну, і якое ўражанне? — Зв'язваюцца гарачы абмен думкамі.

— А сёння прынесла тое, што ты прасіла ў мінулы раз. Вось зборнік апавяданняў Шалавава. А гэта раман «Калі аліваюцца рэкі» П. Броўкі.

— Ужо і не ведаю, як табе дзякуваць, — усхвалявана гаворыць Тапана Валузьковай. Бібліятэкарка прапавяе абход ра-

боўчы, прымае і выдае кнігі, запісці ў спецыяльнае сшытак заўкі чытачоў. Умела накіроўвае яна ўвагу чытачоў на цікавыя, разумную кнігу, клатывае выхоўвае ў іх добры літаратурны густ.

Былае, што кнігі, якую просіць работніца, няма ў бібліятэцы прадпрыемства. Тады Раіса Курнуковіч вяртае гэтаму кнігу ў гарадскую біліятэку. А калі пошы на якія-небудзь кнігі асабіва вядкі, яна патрабуе, каб іх набылі для фабрычнай бібліятэкі.

Зара Раіса Курнуковіч абслуговае калі ста чытачоў. Лік іх няспынна расце. Часта бібліятэкарка праводзіць калектывнае чытанне навінак мастацкай літаратуры, іх абмеркаванне.

У здымку: бібліятэкарка Р. Курнуковіч (лева) выдае кнігі работніцы швейнага цэха Т. Валузьковай. Фота А. Руўкіна.

У РЭДАКЦІЮ ГАЗЕТЫ «ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА»

Пра газету «Літаратура і мастацтва» выказваю сваю сардэчную падакву ўсім дарогім сябрам і ўстаноўкам, якія прымаюць на свае добрыя пажаданні ў сувязі з мам ішчэскай з'ездзе.

Канстанцыя БУРЛА.

На радзіме Цёткі

У Васілішчынскім раёне недалёка ад месца, дзе нарадзілася і жыла першая беларуская паэтка Эліза Цётка, ёсь вядомая вёска Новае Двор. Дзімі тут адбылася знамянальная падзея. Будуючы здалі ў эксплуатацыю новы сельскі Дом культуры.

Навадворскі Дом культуры — прыгожы вядкі будынак. У ім дземе чытальня, зала, фойе, глядзельная зала на 250 месца і г. д. Есь таксама і сямьянарная кінастаноўка.

А. КУЛЕША.

Творы аб нашых сучасніках

Аб шэснай сувязі нашых мастакоў з народам сведчыць вядомы мастацкі творы жывапіс, скульптуры, графіка, прысвечаныя XXI з'езду КПСС, якія адкрыліся ў Акадэміі мастацтваў ССР.

У 13 выставачных залах сабрана вядуць 400 твораў. Большасць работ выкананы ў 1